В рішення внесено зміни, відповідно до рішення міської ради від 19.12.2025 №8/54/20

Додаток

Програма
економічного і соціального розвитку Тернопільської міської територіальної громади на 2025-2027 роки

ПАСПОРТ

Назва програми	Програма економічного і соціального розвитку Тернопільської міської територіальної громади на 2025-2027 роки
Замовник Програми	Тернопільська міська рада
Головний розробник Програми	Управління економіки, промисловості та праці
Підстава для розробки Програми	Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»; Закон України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України»; постанова Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2003 р. № 621 «Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проектів Бюджетної декларації та державного бюджету» (зі змінами); постанова Кабінету Міністрів України від 15 грудня 2023 р. № 1315 «Про схвалення основних прогнозних макропоказників економічного і соціального розвитку України на 2024-2026 роки»; розпорядження міського голови від 05.09.2024 № 181 «Про розроблення проекту Програми економічного і соціального розвитку Тернопільської міської територіальної громади на 2025-2027 роки».
Відповідальні за виконання заходів Програми	Виконавчі органи міської ради, комунальні підприємства, установи та організації громади
Термін реалізації Програми	2025-2027 роки
Основні джерела фінансування заходів Програми	Бюджет Тернопільської міської територіальної громади; державний бюджет; кошти міжнародних фінансових організацій та проектів міжнародної технічної допомоги; кредитні ресурси; власні кошти підприємств, установ, організацій; інші джерела не заборонені чинним законодавством
Мета Програми	Підтримка обороноздатності Збройних Сил України, забезпечення належного функціонування усіх сфер життєдіяльності громади, безпечних умов проживання в умовах воєнного стану, надання широкого спектра соціальних послуг, вирішення соціальних питань, створення умов для економічного розвитку громади в умовах воєнного/післявоєнного стану,

Тернопільська міська рада
№ 8/45/35 від 13.12.2024

	зміцнення міжнародних відносин, поліпшення екологічного стану довкілля.
Основні завдання Програми	- забезпечення Збройних сил України та сил оборони засобами для ефективної протидії ворогу; - підтримка ветеранів, розвиток ветеранського бізнесу; - захист та функціонування критичної інфраструктури в умовах настання надзвичайної ситуації, покращення енергетичної незалежності комунальних підприємств громади; - спроможність медичної галузі надавати якісні послуги мешканцям громади, внутрішньо переміщеним особам та ветеранам; - створення безбар'єрного середовища, комфортних просторів та умов для маломобільних груп населення; - економічне зростання громади: підтримка малого бізнесу та розвиток промисловості; - освітня система з високими стандартами якості на всіх рівнях.
Система організації контролю за виконанням Програми	Контроль за виконанням завдань Програми здійснюють: - міська рада та виконавчий комітет міської ради; - постійна комісія міської ради з питань економіки, промисловості, транспорту і зв'язку, контролю за використанням комунального майна, зовнішніх зв'язків, підприємницької діяльності, захисту прав споживачів та туризму

ЗМІСТ

Вступ	4
І. Загальна оцінка соціально-економічного стану Тернопільської міської територіальної громади	6
ІІ. Пріоритетні цілі, напрями та завдання Програми економічного і соціального розвитку Тернопільської міської територіальної громади на 2025-2027 роки.	20
Пріоритет 1. Обороноздатність та безпека	20
1.1. Підтримка Збройних сил України	20
1.2. Безпека та цивільний захист	20
Пріоритет 2. Життєздатність	20
2.1. Забезпечення стабільної роботи інфраструктури	20
2.2. Підтримка ветеранів війни та членів їх сімей	20
2.3. Соціальний захист населення	20
2.4. Охорона здоров'я та здоровий спосіб життя	20
2.5. Підтримка сім'ї, дітей та молоді	20
2.6. Співпраця з громадськістю	20
Пріоритет 3. Розвиток	21
3.1. Інноваційна економіка	21
3.2. Інфраструктура та природнє середовище	21
3.3. Освітнє середовище, культура та спорт	21
3.4. Співпраця із міжнародними інституціями	21
3.5. Забезпечення сталого розвитку громади	
ІІІ. Ресурсне забезпечення розвитку громади.	24
IV. Координація та контроль за ходом виконання заходів Програми.	25
Додаток 1. Основні показники економічного і соціального розвитку Тернопільської міської територіальної громади на 2025-2027 роки.	26
Додаток 2. Перелік галузевих програм, що є складовими Програми економічного і соціального розвитку Тернопільської міської територіальної громади .	27
Додаток 3. Перелік проектів (об'єктів), які передбачається фінансувати за рахунок коштів бюджету громади, державного бюджету та інших джерел в період 2025-2027.	29
Додаток 4. Основні заходи щодо виконання Програми економічного і соціального розвитку Тернопільської міської територіальної громади на 2025-2027 роки.	32

Тернопільська міська рада
№ 8/45/35 від 13.12.2024

Тернопільська міська рада
№ 8/45/35 від 13.12.2024

Вступ

Програма економічного і соціального розвитку Тернопільської міської територіальної громади на 2025-2027 роки (далі – Програма) розроблена відповідно до Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного та соціального розвитку України» та на виконання розпорядження міського голови від 05.09.2024 № 181 «Про розроблення проекту Програми економічного і соціального розвитку Тернопільської міської територіальної громади на 2025–2027 роки».

Програма розроблена з урахуванням завдань і положень таких документів:

1) постанови Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2003 р. № 621 «Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проектів Бюджетної декларації та державного бюджету» (зі змінами);

2) постанови Кабінету Міністрів України від 15 грудня 2023 р. № 1315 «Про схвалення основних прогнозних макропоказників економічного і соціального розвитку України на 2024-2026 роки»;

3) Стратегічного плану розвитку Тернопільської міської територіальної громади до 2029 року;

4) Стратегії розвитку Тернопільської області на 2021-2027 роки;

5) Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки.

Програма розроблена на основі пропозицій управлінь та відділів виконавчого комітету Тернопільської міської ради, з використанням аналітичних матеріалів, адміністративних і статистичних даних щодо розвитку громади в 2022-2024 роках та прогнозних тенденцій на 2025-2027 роки, а також з урахуванням фінансових можливостей. У Програмі вказані першочергові заходи, які необхідно реалізувати для досягнення поставленої мети.

В основу Програми покладені ключові завдання та заходи комплексних і галузевих загальнодержавних та міських цільових програм.

Програма враховує основні пріоритети розвитку громади, конкретні завдання щодо підвищення ефективності використання наявного природного, виробничого і трудового потенціалів, ґрунтується на комплексі галузевих програм, законодавчих та нормативних актів з питань економічної міської та регіональної політики, пропозицій міського голови, депутатського корпусу, структурних підрозділів міської ради, виходячи із загальної оцінки соціально-економічної ситуації, наявних матеріально-технічних ресурсів та фінансових можливостей.

Програма ґрунтується на аналізі тенденцій розвитку секторів економіки та викликів війни, а також припущеннях, що враховують вплив зовнішніх та внутрішніх чинників і ризиків, та визначає завдання і заходи економічної та соціальної політики міської влади на 2025–2027 роки.

Основний акцент – підтримка Збройних Сил України, створення безпечних умов проживання і перебування в громаді, адаптації учасників бойових дій та внутрішньо переміщених осіб, забезпеченні необхідних передумов для їхньої реінтеграції в суспільство. Окрім того, зосереджено увагу на наданні соціальних і медичних послуг маломобільним групам населення та ветеранській спільноті.

Громада спрямовує свої зусилля на забезпечення стійкості суб’єктів господарювання в умовах воєнного стану, створення зручного, безпечного та інклюзивного простору в усіх сферах життєдіяльності. Особливу увагу приділено на забезпечення фізичної та психологічної реабілітації військових і цивільних, на їхню подальшу соціалізацію та реінтеграцію.

Тернопільська міська рада
№ 8/45/35 від 13.12.2024

Виконання заходів Програми дозволить створити умови для забезпечення стабільного та збалансованого функціонування економіки, цілісного інноваційного розвитку, формування позитивного іміджу громади, підвищення добробуту та стимулювання гармонійного розвитку мешканців, продовження підтримки тих галузей економіки, які найбільше постраждали в умовах війни.

Заходи Програми розроблені за пропозиціями головних розпорядників бюджетних коштів та відповідальних виконавців. Реалізацію заходів буде забезпечено за наявності фінансування з державного, обласного та місцевого бюджетів, власних коштів підприємств, коштів інвесторів, міжнародних фінансових організацій та інших джерел, не заборонених законодавством України.

Програма залишається відкритою для доповнень та коригувань у відповідності до стратегічних напрямків розвитку Тернопільської міської територіальної громади (надалі – громада). Зміни та доповнення до Програми затверджуються Тернопільською міською радою за поданням постійної комісії міської ради з питань економіки, промисловості, транспорту і зв’язку, контролю за використанням комунального майна, зовнішніх зв’язків, підприємницької діяльності, захисту прав споживачів та туризму.

Для оцінки повноти та якості реалізації програмних завдань і заходів управлінням економіки, промисловості та праці Тернопільської міської ради здійснюватиметься щопівроку моніторинг виконання Програми.

Тернопільська міська рада
№ 8/45/35 від 13.12.2024

І. ЗАГАЛЬНА ОЦІНКА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Згідно Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» в 2022 році органами статистики призупинено оприлюднення статистичної інформації щодо поточної ситуації в громаді та області загалом. Відсутність статистичних даних унеможливлює реально оцінити в звітному періоді стан розвитку економіки громади; підготувати аналітичні огляди й здійснити виконання робіт з прогнозних розрахунків зміни демографічної ситуації, рівня середньої заробітної плати, прогнозів та потреб ринку праці, стану та тенденцій зовнішньоекономічної діяльності, перспектив будівництва житла та об'єктів соціальної інфраструктури тощо.

У зв'язку з цим, підготовка аналітичних матеріалів щодо розвитку громади здійснена на підставі наявних статистичних даних та адміністративних даних виконавчих органів Тернопільської міської ради.

Промисловість

Виробничий потенціал громади складається з понад 110 промислових підприємств. які забезпечують виробництво та реалізацію промислової продукції. Основа промисловості - підприємства харчової, легкої, целюлозно-паперової промисловості, з виробництва електричного та електронного устаткування, інших неметалевих виробів.

Економіка Тернопільської громади, незважаючи на широкомасштабні воєнні дії в країні, продовжує працювати та забезпечувати внутрішній ринок товарами та послугами та відіграє значну роль у наповненні бюджету громади. Обсяг реалізованої промислової продукції за 2023 рік склав 19920,4 млн. грн., що на 20,7% більше, ніж у 2022 році. За І півріччя 2024 року обсяг реалізованої промислової продукції – 10681,6 млн грн., що на 18,1% більше ніж за відповідний період минулого року. Частка реалізації промислової продукції (товарів, послуг) підприємствами громади складає 50,6% від показника в цілому в Тернопільській області. Частка інноваційної продукції в загальному обсязі реалізованої складає 4,0%.

Внутрішня торгівля

Сучасний споживчий ринок громади є достатньо насиченим товарами і послугами, з розвиненою мережею підприємств торгівлі, ресторанного господарства та побутового обслуговування населення.

На даний час в місті функціонує:

- 658 (2023 р. – 679) стаціонарних торгових підприємств, з них продовольчих – 269 (2023 р. – 273), непродовольчих – 237 (2023 р. – 260), змішаного типу – 152 (2023 р. – 146) в т. ч. 3 гіпермаркети – «Епіцентр – К», «АРС-Кераміка», «Метро», а також торгові мережі: «АТБ – маркет», «Сільпо», «Продлюкс», «Свої», «Сім 23», «Сімі», «Рукавичка», «Торба», «Калина», «Родинна ковбаска», «Опілля», «Юник», «Карамелька», «Смаколик», «Ксеня», «Вацак», «Мобургер», «Ровер», «Галя балувана», «Фреш маркет», «Тайстра», «Мерсі», «Близенько», «Spar», «Roshen».
- 249 (2023 р. – 255) закладів ресторанного господарства та громадського харчування;
- 632 (2023 р. – 645) об'єктів побутового обслуговування;
- 423 (2023 р. – 439) тимчасових споруд та об'єктів дрібнороздрібної торгівлі;
- 34 АЗС та ГЗС.

Тернопільська міська рада
№ 8/45/35 від 13.12.2024

Обсяг роздрібного товарообороту за 2023 рік склав 14070,0 млн. грн., що на 7,5% більше, ніж у 2022 році.

У 2023 році обсяг реалізованих послуг (включаючи ПДВ) підприємствами громади склав 12540,0 млн. грн. і збільшився в порівнянні з 2022 роком на 10%. У середньому один мешканець міста у 2023 році одержав різноманітних послуг на 54 975,0 грн., що на 4997,0 грн. або на 10% більше, ніж у 2022 році.

Станом на 01.01.2024 у громаді працює 21 ринок. Загальна площа ринків складає 109,8 тис. м^2, з якої під торгівлю відведено 86,7 тис. м^2. За товарною спеціалізацією: змішаних ринків – 9; ринків продовольчих товарів – 2; непродовольчих товарів – 10, з них 2 - ринки з продажу автозапчастин. На ринках працюють 107 магазинів та 2745 кіосків. Кількість торгових місць на ринках – 5268, кількість місць для продажу з транспорту – 300.

Зовнішньоекономічна діяльність

За даними Головного управління статистики в Тернопільській області зовнішньоторговий оборот у 2023 році зріс на 42,2% та склав 686,8 млн. дол. США. Експорт становить 286,8 млн. дол. США, імпорт – 400,0 млн. дол. США. Порівняно з 2022 роком експорт збільшився на 27,3%, імпорт збільшився на 55,3%. Негативне сальдо становило 113,3 млн. дол. США.

Зовнішньоторговельні операції товарами здійснювалися із партнерами з 91 країни світу.

До країн Європи було експортовано 68,0% усіх товарів(у 2022 році – 78,3%), до країн СНД – 1,8%.Найбільші обсяги експортних поставок здійснювалися до Польщі–14,1%, Німеччини – 11,3%, Румунії – 8,7%, Індонезії – 7,1%, Бельгії –6,2%, Китаю – 6,2%.

Основу товарної структури імпорту міста складали машинобудівна продукція, продукція паливно-енергетичного комплексу (нафта та її продукти), продукти тваринного походження (риба). Серед вагомих країн-партнерів найбільший обсяг імпорту: з Литви – 14,7%, з Китаю – 11,1%, з Польщі – 10,2%, з Німеччини – 8,7% та з Норвегії – 6,8%.

Необхідно відмітити позитивний баланс зовнішньоторговельних операцій протягом І півріччя 2024 року.

Зовнішньоторговельний оборот товарами на 01.10.2024 року склав 475,3 млн дол. США, що становить 91,2% до відповідного періоду 2023 року.

Обсяги експорту становлять 202,0 млн дол. США, що становить 91,8% до відповідного періоду 2023 року. Обсяг імпорту – 273,3 млн дол. США, що становить 90,6% до відповідного періоду 2023 року.

Будівельна діяльність

Будівельна галузь є однією з найважливіших галузей господарства громади. Розвиток будівельної галузі сприяє економічному зростанню та вирішенню багатьох соціальних проблем. Введені в експлуатацію об’єкти дають можливість населенню покращити свої житлові умови та умови соціально-культурної та комунальної сфери. Впродовж 2022–2023 років в місті Тернополі збудовано та введено в експлуатацію житла загальною площею 180,8 тис. м^2, з них 78,4 тис. м^2 – в 2022 році, 102,4 тис. м^2 –2023 році. Питома вага міста в загальному обсязі введеної в експлуатацію житла по Тернопільській області складає більше 47%.

Також у 2023 році було введено в експлуатацію 15 нежитлових будівель загальною площею 20796,0 м^2, а саме: 2 офісні будівлі, 5 торгівельних будівель, 3 промислові будівлі та склади та 5 інших нежитлових будівель.

Тернопільська міська рада
№ 8/45/35 від 13.12.2024

Капітальні інвестиції

У 2023 році в економіку громади було вкладено понад 3,3 млрд гривень капітальних інвестицій, що на 13,1% більше, ніж у 2022 році.

Переважна частина коштів інвестована в матеріальні активи, а саме в машини, обладнання та інвентар (36,6% від загального обсягу), в інженерні споруди (24,9%) та житлове будівництво (23,2%). У нематеріальні активи (програмне забезпечення та бази даних) вкладено лише 0,8% від загального обсягу інвестицій.

Вагомим джерелом капітальних інвестицій є власні кошти підприємств та організацій, що складають 58,3% від загального обсягу інвестицій. Також значна частина інвестицій – це кошти населення на будівництво житла (21,9%).

Ринок праці

Станом на 01 січня 2024 року на обліку в центрі зайнятості перебувало 348 незайнятих громадян, що проживають на території Тернопільської громади (на 01 січня 2023 року – 644 особи), з них – статус безробітного мали 312 осіб, що на 265 осіб менше, ніж на відповідну дату минулого року. Жінки складали 82,1% від загальної чисельності безробітних (256 осіб). Збільшився відсоток молоді до 35 років серед безробітних з 34,8% станом на 01.01.2023 року до 38,5% станом на 01.01.2024 року.

За 2023 рік на вільні та новостворені робочі місця працевлаштовані 1188 незайнятих громадян, що проживають на території громади (за 2022 рік – 1234 особи).

На постійному контролі перебуває питання щодо працевлаштування учасників бойових дій та внутрішньо-переміщених осіб.

Протягом 2023 року в пошуках роботи на обліку перебували 70 учасників бойових дій, з яких – 65 осіб мали статус безробітного. Працевлаштовані 15 осіб. Станом на 01 січня 2024 року на обліку – 23 особи з числа учасників бойових дій, з яких – 21 особа мали статус безробітного.

У січні-грудні 2023 року в пошуках роботи звернулися 402 внутрішньо-переміщених особи, що проживають на території громади, з яких – 325 осіб мали статус безробітного. 132 особи працевлаштовані, 11 – проходили професійне навчання та 17 осіб приймали участь у суспільно корисних роботах. Станом на 01 січня 2024 року на обліку перебували 54 внутрішньо переміщених осіб, з яких – 42 особи мали статус безробітного.

Відповідно до Закону України «Про зайнятість населення» щодо організації робіт тимчасового характеру, громадських та суспільно корисних робіт, у січні-грудні 2023 року на дані роботи загалом направлено 196 осіб з числа жителів громади.

Станом на 01.01.2024 року на 226 підприємствах, установах та організаціях, які фактично здійснюють діяльність на території Тернопільської громади, наявна інформація про 472 вільних робочих місця та вакантні посади (на 01.01.2023 р. – 195 вакансій), у тому числі на посади службовців – 177 вакансій, на посади за робітничими професіями – 218 вакансій, на посади, які не потребують кваліфікації – 77 вакансій.

Всього за січень-грудень 2023 року від 749 суб'єктів підприємницької діяльності отримано інформацію про наявність 2730 вакансій. Станом на 01 листопада 2024 року на 401 підприємстві, установі та організації, які фактично здійснюють діяльність на території Тернопільської МТГ, наявна інформація про 871 вільне робоче місце та вакантні посади (на 01.10.2023 року – 786 вакансій), у тому числі на посади службовців – 310 вакансій, на посади за робітничими професіями – 465 вакансій, на посади, які не потребують кваліфікації – 96 вакансій. Для працевлаштування осіб з інвалідністю наявні 47 вакансій. Всього за січень-

Тернопільська міська рада
№ 8/45/35 від 13.12.2024

жовтень 2024 року від 835 суб'єктів підприємницької діяльності філія отримала інформацію про наявність 2954 вакансій (у січні-жовтні 2023 року – 2354 вакансії).

При цьому значна кількість безробітних спостерігається серед службовців та робітничих професій. Тобто має місце дисбаланс між наявністю та потребою у кадрах певних спеціальностей.

Житлово-комунальне господарство

Житлове господарство – одна з найважливіших галузей господарського комплексу громади, що забезпечує життєдіяльність житлового фонду.

В громаді експлуатується 1747 багатоквартирних житлових будинків, загальна площа яких складає 3,7 млн. м^2. Практично все житло обладнано водо-, газо-, електропостачанням та водовідведенням, 715 – обладнані централізованим опаленням, 368 – гарячим водопостачанням, 820 – будинків обладнано 1575 ліфтами (термін експлуатації 646 ліфтів перевищує 25 років).

Малоцінного та ветхого житлового фонду нараховується 19 будинків загальною площею 1505,7 м^2. 147 житлових будинків перебуває в переліку застарілого житлового фонду.

Ліфтове господарство має високий рівень фізичного та морального зносу конструкцій і електрообладнання, а його заміна чи модернізація через брак коштів проводиться на недостатньому рівні.

На даний час КП «Тернопільводоканал» спільно з Міжнародним банком реконструкції та розвитку завершує реалізацію проектів по модернізації та реконструкції об'єктів водопровідного та каналізаційного господарства міста з використанням сучасних технологій.

Так, завершено модернізацію каналізаційних насосних станцій №7 та №9, побудовано станцію знезалізнення води та проведено реконструкцією насосної станції третього підйому в м.Тернополі, виконано заміну та санацію водопровідних і каналізаційних мереж з метою оптимізація системи подачі і розподілу води та стоків. Завершуються роботи із реконструкції Верхньо-Івачівського водозабору, впровадження системи автоматизації та диспетчеризації ВНС, КНС, КОС.

Завдяки проведеній роботі відбулось покращення якості питної води, яку споживає населення громади. Також забезпечено надійність робити в цілому систем водопостачання і водовідведення.

Проте, залишилось невирішеним питання реконструкції Тернопільського водозабору та каналізаційних очисних споруд, а також розроблення місцевого плану управління відходами територіальної громади, відсутність очисних споруд зливових вод у м.Тернопіль, забруднення поверхневих вод внаслідок відсутності каналізаційних очисних споруд у населених пунктах громади.

Енергоефективність

Значну увагу Тернопільська міська територіальна громада приділяє залученню інвестицій в енергозбереження, оскільки енергоефективність є однією з передумов сталого енергетичного розвитку міста.

Глибока термомодернізація освітніх закладів міста є пріоритетним завданням для Тернопільської міської ради. Відповідно до Програми розвитку муніципальної інфраструктури України в рамках реалізації проекту «Глибока термомодернізація будівель закладів освіти м.Тернопіль» проведено роботи із термомодернізації будівлі Тернопільського закладу дошкільної освіти №32. Проект передбачає скорочення викидів CO_2 на 300 000 кг щорічно і

приноситиме користь понад 220 тис. місцевих жителів. Зниження споживання газу досягне 140 000 м^3 на рік. Крім того, це продовжить термін експлуатації будівель щонайменше на 30 років.

Для проведення комплексної термомодернізації багатоквартирних житлових будинків Тернопільської міської територіальної громади, затверджено Порядок надання фінансової підтримки об'єднанням співвласників багатоквартирних будинків Тернопільської міської територіальної громади, які беруть участь у Програмі підтримки енергомодернізації багатоквартирних будинків «ЕНЕРГОДІМ» державної установи «Фонд енергоефективності». Протягом 2022-2024 років проведені роботи із термомодернізації будинку на вул. Вільхова, 2,вул. Івани Блажкевич, 7, вул. Франка, 23, вул. Київська, 7. Виконуються роботи із термомодернізації житлового будинку, зокрема, теплоізоляція технічних поверхів та покрівлі, заміна, ремонт та утеплення вікон у місцях загального користування та квартирах по проекту «Капітальний ремонт шляхом проведення комплексної термомодернізації об'єкту – житлового багатоквартирного будинку ОСББ «Зелений двір» за адресою вул.Зелена,30 в м.Тернопіль»

Щорічно за рахунок коштів бюджету громади здійснюються заходи, спрямовані підвищення енергоефективності житлових будинків. Впродовж 2022-2024 років було виконано роботи по ремонту покрівель на 40 об'єктах. Проведено ремонт та заміна внутрішньобудинкових інженерних мереж, елементів обладнання – на 29 об'єктах.

У бюджетній сфері громади перспективними напрямками реалізації енергоефективності є проведення санації будівель та споруд, модернізація котельного обладнання. Здійснюється комплекс технічних заходів, спрямованих на відновлення та приведення теплотехнічних характеристик у відповідність із сучасними вимогами, нормами і стандартами, зменшення втрат енергоресурсів.

З метою підвищення рівня енергетичної ефективності будівель, Тернопільську міську раду обрано учасником Проекту «Енергоефективність громадських будівель в Україні», який фінансуватиметься в рамках фінансової угоди між Україною та Європейським інвестиційним банком щодо термомодернізації будівель міської комунальної лікарні швидкої допомоги та комунальної міської лікарні №2.

Також продовжувалась реалізація наступних проектів:

Проект «Підвищення енергоефективності в секторі централізованого теплопостачання України» по модернізації систем теплопостачання шляхом придбання ІТП та зменшення викидів CO_2.

Проведено реконструкцію теплових мереж на п'яти ділянках центрального теплопостачання, здійснено модернізацію 9 котелень, влаштовано мережеві насоси з перетворювачами частоти. Проектом передбачено встановлення 467 індивідуальних теплових пунктів (ІТП) за кошти ФЧТ. Здійснено поставку 192 ІТП.

Проект «Реконструкція системи теплопостачання» реалізовує КП «Тернопільміськтеплокомуненерго» за рахунок кредитних та грантових коштів Європейського Банку Реконструкції та Розвитку (ЄБРР) і Фонду Східноєвропейського партнерства з енергоефективності (фонд E5P).

Введено в експлуатацію 7 великих циркуляційних насосів (разом з необхідним обладнанням) на котельнях по вул. Київській (5 насосів) та вул. Купчинського (2 насоси). Влаштовано287 ІТП для 208 будинків. Проведено реконструкцію котельні по вул. Лесі Українки.

З метою гарантування мешканцям міста належного рівня надійності постачання тепловою енергією, забезпечення функціонування котелень у разі аварійного постачання

Тернопільська міська рада
№ 8/45/35 від 13.12.2024

об’єктів КП «Тернопільміськтеплокомуненерго» електричною енергією, в рамках реалізації проекту USAID «Енергетична безпека» в 2024 році отримано 4 когеннераційні установки. Ще дві у місті вже були встановлені раніше. Установка виробляє електрику і тепло, забезпечує котельні тим, щоб у разі вимкнення електрики не припиняти надавати теплову енергію, а надлишок буде передаватися у мережу з тим, щоб забезпечити обрані містом об’єкти.

Продовжувався реалізовуватися *проект «Розвиток міської інфраструктури-2»* по модернізації систем водопостачання та водовідведення. Виконані заходи: закупівля обладнання для хіміко-бактеріологічної лабораторії питної води та лабораторії водовідведення; придбання автотранспортної техніки. У новозбудованому корпусі станції знезалізнення проведено монтування фільтрувальних блоків італійської фірми Culligan. Проектом передбачено, що таких буде сім. Тривають роботи по трьох контрактах. Завершено роботи по реконструкції водогонів (проведено реконструкцію 63 колодців та камер, 900 м водогону) і каналізаційних колекторів від камери А до КОС (проведено реконструкцію4260,0 м колекторів, проведено реконструкцію та будівництво нових колодців та камер).

Також, з метою подальшої підтримки провідної Європейської ініціативи щодо реалізації кліматичних та енергетичних цілей Тернопільська міська територіальна громада приєдналась до європейської ініціативи «Угода мерів - Схід» (Covenantof Mayorsfor Climateand Energy Eastern Partnership (рішення міської ради від 07.06.2024 №8/39/32).

Транспорт.

Транспортне сполучення в громаді здійснюється трьома видами транспорту: автомобільним, електричним (тролейбуси), річковим.

З комунальних підприємств електричні перевезення тролейбусами здійснює комунальне підприємство «Тернопільелектротранс», автомобільне – комунальне підприємство «Міськавтотранс».

Машинний парк КП «Тернопільелектротранс» станом на 01.07.2024 року:

- тролейбуси – 53 одиниць, в тому числі ті, що відпрацювали термін корисного використання – 53 одиниці;

- автобуси – 43 одиниці, в тому числі ті, що відпрацювали термін корисного використання – 23 одиниці.

КП «Міськавтотранс» має 53 автобуси, в тому числі:

- 17 транспортних засобів середньої пасажиромісткості, обладнані для перевезення осіб обмеженими фізичними можливостями.;

- 15 власних автобусів;

- 38 орендовані автобуси.

Питома вага автобусів, які відробили амортизаційний строк, складає 71,7%

Успішно працює автоматизована система обліку оплати проїзду у всьому громадському транспорті. Можлива оплата за проїзд VISA/Mastercard/NFC пристроями у комунальному та приватному транспорті. Успішно зарекомендували себе проїзний квиток тривалого користування «Електронний квиток» та електронний квиток «Соціальна карта Тернополянина».

За 2023 рік всіма видами транспорту було перевезено 37,4 млн пасажирів, що на 9,4% більше, ніж за 2022 рік. Основна частка перевезень комунальних підприємств (понад 60%) здійснюється автомобільним транспортом.

Тернопільська міська рада
№ 8/45/35 від 13.12.2024

Освіта

Для забезпечення рівного доступу дітей до якісної освіти, у громаді сформовано оптимальну мережу закладів освіти, яка задовольняє потреби учнів та їх батьків, враховуючи безпечні умови перебування дітей, освітні запити, забезпечує ефективне використання фінансових, матеріально-технічних та кадрових ресурсів. Право громадян на отримання дошкільної, початкової, базової, повної загальної середньої освіти забезпечують: 36 закладів дошкільної освіти, 5 закладів загальної середньої освіти, які у структурі мають дошкільний підрозділ, 41 заклад загальної середньої освіти, 4 заклади позашкільної освіти, 1 міжшкільний ресурсний центр. Дошкільним вихованням охоплено 8135 вихованців, а в ЗЗСО навчалося 29834 учні. Протягом 2023-2024 років кількість груп у ЗДО зменшилося через відповідні умови воєнного стану в Україні. Збільшилася кількість закладів, в яких функціонували інклюзивні групи становила 21, а груп з інклюзивною освітою – 59. Продовжено виплату муніципальної надбавки вихователям ЗДО у розмірі 10% за перевищення планових нормативів наповненості груп.

Здійснювався безперервний професійний розвиток педагогічних працівників громади шляхом курсів підвищення кваліфікації у порівнянні з 2022/2023 (навчалося 5963 особи у 237 навчальних групах), а в 2023/2024 (навчалося 7963 особи у 282 навчальних групах). Модернізація освітнього простору здійснювалася через оновлення сюжетно-рольових зон у закладах дошкільної освіти, сучасних навчальних локацій, спортивні та ігрові майданчики, навчальні кімнати та лабораторії. Зростає кількість призерів з усіх етапів всеукраїнських предметних олімпіад, мовно-літературних конкурсів, наукових марафонах, міжнародних виставках та альтернативних олімпіадах, НМТ, а саме: 2022/2023 (призерів – 415), 2023/2024 (призерів – 437). Учасники НМП, які отримали результати 200 балів хоча би з одного предмета в 2022/2023 (29 випускник), у 2023/2024 (40 випускників).

Особлива увага приділялась забезпеченню права на освіту для дітей з числа внутрішньо переміщених осіб. Так у 2023 році у закладах загальної середньої освіти навчалось 1153 учні та 500 дітей перебувало у закладах дошкільної освіти, які переїхали з регіонів у яких ведуться бойові дії. А станом на вересень 2024 року учнів з числа внутрішньо переміщених уже 1524 дитини та 517 у закладах дошкільної освіти.

Прийнято рішення міської ради «Про затвердження Стратегії розвитку інклюзивного середовища Тернопільської міської територіальної громади на 2020-2025 роки», що передбачає відкриття щорічно до 10 інклюзивних класів. Протягом 2020-2021 років було відкрито 15 інклюзивних груп в ДНЗ та 26 класів в загальноосвітніх школах. Протягом 2022 року було відкрито 5 інклюзивних груп в закладах дошкільної освіти та 19 інклюзивних класів у школах. Протягом 2023 року функціонуючі заклади дошкільної освіти було перепрофільовано в інклюзивні (57 груп), інклюзивні класи – 154.

Тернопіль одне із семи міст в Україні, що увійшло у 2024 році до глобальної мережі міст, що навчаються ЮНЕСКО (GNLC).

Охорона здоров’я та фізична культура

Головною метою діяльності в галузі охорони здоров’я Тернопільської громади є наближення висококваліфікованих та якісних медичних послуг до всіх верств населення, профілактика та забезпечення раннього виявлення захворювань, підвищення рівня ефективності використання ресурсів, формування мотивації до здорового способу життя населення та покращення демографічної ситуації.

Тернопільська міська рада
№ 8/45/35 від 13.12.2024

Послуги в галузі «Охорона здоров'я» в громаді надають 5 комунальних некомерційних підприємств, а саме: комунальне некомерційне підприємство «Тернопільська міська комунальна лікарня швидкої допомоги», комунальне некомерційне підприємство «Тернопільська комунальна міська лікарня №2», комунальне некомерційне підприємство «Центр первинної медико-санітарної допомоги», комунальне некомерційне підприємство «Тернопільська міська комунальна стоматологічна поліклініка №1», комунальне некомерційне підприємство «Тернопільська стоматологічна поліклініка». На сьогодні, для надання стаціонарної медичної допомоги на території Тернопільської міської громади функціонує 1045 ліжок.

В громаді створено єдиний міський електронний медичний простір. Заклади охорони здоров'я комп'ютеризовані, закуплено та встановлено нове серверне обладнання; впроваджено медичні Інформаційні системи «УкрМедСофт» для роботи в e-Health та НСЗУ; весь медичний персонал закладів отримав електронні цифрові підписи (ЕЦП); заклади зареєстровано в електронній системі охорони здоров'я e-Health; укладено договори з НСЗУ.

На базі закладів охорони здоров'я надавалася реабілітаційна допомога: ортопедична, нейрореабілітація, кардіо-респіраторна, реабілітація в стаціонарних та амбулаторних умовах (фізична реабілітація та ерготерапія, психологічна підтримка) як жителям громади, так і військовослужбовцям ЗСУ. За 2023 рік проведено лікування 1407 військовослужбовцям.

Відповідно до Закону України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я України», плану заходів з реалізації Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 року № 366-р, в громаді вжиті заходи з впровадження сучасної системи надання реабілітаційних послуг на засадах доказової медицини.

Реабілітаційні послуги у закладах охорони здоров'я надаються відповідно до укладених з Національною службою здоров'я України договорів про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій.

У рамках роботи закладів охорони здоров'я в умовах воєнного стану, аварійних відключень електроенергії передбачено впровадження сучасних норм, енергоефективності, інклюзії тощо. На теперішній час в закладах охорони здоров'я вже у наявності понад 25 генераторів, що забезпечуватиме необхідний рівень альтернативного живлення у критичних ситуаціях, заклади забезпечені альтернативним водопостачанням.

Проведено капітальні ремонти та реконструкції в ряді закладів охорони здоров'я, придбано нове обладнання для лікарень.

Для систематичних занять фізичною культурою і спортом в громаді є відповідна матеріально-спортивна база: стадіон з трибунами на 15 000 місць; 119 спортивних майданчиків; 11 тенісних кортів; 8 футбольних полів; 5 стрілецьких тирів; 4 криті плавальні басейни; 65 спортивних залів; 26 майданчиків з тренажерним обладнанням; 111 приміщень для фізкультурно-оздоровчих занять та 2 веслувально-спортивні бази.

Недоліками є недостатня сучасність ряду споруд для занять спортом, у т. ч. для осіб з інвалідністю. Тому громада працює в напрямку подальшого розвитку спортивної інфраструктури. Проведено капітальні ремонти в ряді спортивних закладів та на спортивних майданчиках, придбано обладнання для дитяче-юнацьких спортивних шкіл тощо.

Культура та дозвілля.

До мережі закладів культури належать: комунальне підприємство «Тернопільська кінокомісія», комунальна установа Тернопільський міський Палац культури «Березіль» імені

Леся Курбаса, Тернопільська музична школа №1 імені Василя Барвінського, Тернопільська музична школа №2 імені Михайла Вербицького, Тернопільська художня школа імені Михайла Бойчука, Тернопільський муніципальний духовий оркестр «Оркестра Волі», Муніципальний Галицький камерний оркестр; Будинок культури «Пронятин» (6 – клубів-філій, 2 – будинки культури); Будинок культури «Кутківці» (2 – клуби-філії); Тернопільська міська централізована бібліотечна система (Центральна міська бібліотека, центральна дитяча бібліотека, 6 – бібліотек-філій для дорослих, 4 – бібліотеки-філії для дітей, 7 – бібліотек-філій в селах громади). В місті знаходиться 5 пам'яток архітектури національного значення.

Протягом 2023 року збільшилась кількість осіб, які відвідали культурно-масові заходи.

У 2023 році проведено 75 майстер-класів з різних видів мистецтва і художніх технік для близько 1350 дітей шкільного, дошкільного віку та їх батьків (з них понад 300 осіб внутрішньо переміщених осіб). Організовано 4 фестивалі, 1 міський та 3 обласних конкурси, 75 екскурсій, відкрито 40 виставок

Створено відповідні умови для безбар'єрного простору, а саме: встановлено пандус в Будинку культури «Пронятин», бібліотека-філія №5 для дітей. Доукомплектовані укриття в музичних школах, Палаці культури «Березіль» ім. Л. Курбаса.

Забезпечено безкоштовним навчанням пільгові категорії батьки яких є учасниками бойових дій на території АТО/ООС та брали участь в обороні країни у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України.

Проведено модернізацію матеріально-технічної бази закладів культури, а саме, капітальні ремонти: з усунення аварійності стелі, підлоги Тернопільської художньої школи імені Михайла Бойчука; аварійних сходів та фасаду бібліотеки-філії № 5 для дітей; аварійної електропроводки Центральної дитячої бібліотеки, системи опалення Тернопільської художньої школи імені Михайла Бойчука; аварійної системи опалення Тернопільської музичної школи №2 ім. Михайла Вербицького.

Здійснено ряд поточних ремонтів (ремонти класів, балконів, фасадів, сходів, сцени, стелі, підлоги, читального залу, пожежної сигналізації. Проведено заміну дверей, обробку дерев'яних конструкцій вогнетривкими засобами тощо).

Придбано музичні, художні інструменти, комп'ютерне обладнання, книги. Також, реалізовано реставрацію фасадів і даху пам'ятки архітектури 17 ст. Церкви Різдва Христового (охор. №636) по вул. Руській, 22.

Бюджетно-фінансова політика

Бюджетна політика громади ґрунтується на нормах Податкового і Бюджетного кодексів України, інших законодавчих актів. У звітному періоді робота виконавчих органів міської ради спрямовувалась на забезпечення всіма учасниками бюджетного процесу виконання запланованих показників надходжень доходів до бюджету громади та вимог податкового законодавства, підвищення ефективності, оптимізацію раціонального використання бюджетних коштів.

Незважаючи на виклики, зумовлені воєнним станом та змінами в законодавстві, насамперед, вилучення з 01.10.2023 року з доходів бюджету громади ПДФО з військовослужбовців, дохідна база бюджету Тернопільської міської територіальної громади у цілому характеризувалась зростанням, що дозволило спрямовувати акумульовані кошти на фінансування галузей економіки громади, чим забезпечити її життєдіяльність в умовах війни.

Так, за 2023 рік до бюджету громади надійшло 3 676,8 млн. грн доходів, з яких до загального фонду – 3 465,5 млн. грн та до спеціального фонду – 211,3 млн. грн. По власних

Тернопільська міська рада
№ 8/45/35 від 13.12.2024

доходах (без врахування міжбюджетних трансфертів) надійшло 3 099,6 млн. грн., що перевищило факт минулого року на 19,4%.

У структурі загального фонду домінували податки, збори та інші власні доходи – 2 891,4 тис. грн. (83,4%), тоді як міжбюджетні трансферти становили 574,1 млн. грн. (16,6%).

Найвагомішим джерелом наповнення бюджету громади залишається податок та збір на доходи фізичних осіб, його частка в загальному обсязі власних надходжень становить 67,6%.

Кошти, які надійшли до бюджету громади за 2023 рік, дали можливість в цілому забезпечити виконання видаткової частини бюджету до річного плану на 89,1% та спрямувати на фінансування галузей – 3 787,0 млн. грн., в тому числі по загальному фонду – 3 114,2 млн. грн і по спеціальному – 672,8 млн. грн.

За рахунок отриманих коштів профінансовано заклади освіти, охорони здоров'я, культури, соціального захисту, на утримання житлово-комунального господарства, фізичну культуру і спорт. Проведено виплату заробітної плати з нарахуваннями працівникам бюджетних установ та здійснено оплату комунальних послуг та спожитих у звітному періоді енергоносіїв.

Керуючись ст. 28 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», ст.78 Бюджетного кодексу України та на виконання розпорядження начальника обласної військової адміністрації «Про заходи щодо наповнення місцевих бюджетів та ефективного використання бюджетних коштів у 2023 році», з метою забезпечення збільшення надходжень до бюджету Тернопільської міської територіальної громади та економного і раціонального використання коштів бюджету громади прийнято розпорядження міського голови Тернопільської міської ради «Про затвердження Заходів щодо наповнення бюджету Тернопільської міської територіальної громади та ефективного використання бюджетних коштів у 2023 році», бюджетними установами міста проведені заходи і зекономлено коштів в сумі 61,2 млн. грн.

Природно-географічний потенціал та екологічний стан громади.

На сьогодні загальна площа зелених насаджень в межах міста Тернополя потребує корегування і уточнення. Відповідно до даних проектної документації «м. Тернопіль. Схема озеленення міста», розробленої фахівцями Українського державного науково-дослідного інституту проектування міст «Діпроміcто» імені Ю.М. Білоконя та затвердженої рішенням виконавчого комітету міської ради від 30.05.2018 №427, площа зелених насаджень у Тернополі складає 999,73 га, з яких 577,18 га – орієнтовна площа зелених насаджень загального користування, 418га – зелених насаджень обмеженого користування (насадження на територіях громадських і житлових будинків, шкіл, дитячих установ, вищих та середніх спеціальних навчальних закладів, профтехучилищ, закладів охорони здоров'я, промислових підприємств і складських зон, санаторіїв, культурно-освітніх і спортивно-оздоровчих установ та інші), без врахування територій озеленення спеціального призначення.

На території міста знаходиться 10 скверів та 5 парків, а саме: парк Тараса Шевченка (18,1549 га), парк Сопільче (59,9858 га), парк Національного відродження (45,1423 га), Старий парк (6,35 га), парк Здоров'я (0,37 га).

На території Тернопільської міської територіальної громади нараховується шістнадцять територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальною площею 1618,309 га, що становить 9,67% території громади.

Природно-заповідний фонд Тернопільської міської територіальної громади представлений одним гідрологічним заказником загальнодержавного значення «Серетський» (890,40 га, с. Малашівці, с. Кобзарівка, с. Чернихів, с. Глядки, с. Городище, с. Носівці), одним

регіональним ландшафтним парком «Загребелля» (630,0 га, м. Тернопіль), одним ботанічним заказником місцевого значення «Чагарі Кутківецькі» (87,0 га), двома гідрологічними пам'ятками природи місцевого значення, сімома ботанічними пам'ятками природи місцевого значення, а також чотирма парками-пам'ятками садово-паркового мистецтва місцевого значення.

Тернопіль – одне з перших міст України, де розроблено фундаментальну методологічну основу його подальшого екологічного становлення: Екологічний паспорт міста, Концепцію комплексного озеленення, Схему екологічної мережі міста, Схему озеленення міста та Стратегію відновлення прибудинкових територій «Зелений двір», які забезпечують поетапне впровадження стратегічних напрямків екологічної складової сталого розвитку та їх подальшу реалізацію з метою досягнення динамічної рівноваги у збалансованому розвитку природної, соціальної і економічної складових.

Відповідно до Концепції комплексного озеленення м. Тернополя (затверджена рішенням міської ради від 31.10.2013 №6/38/11) на території громади у рамках двомісячників благоустрою щорічно організовуються заходи із озеленення з метою збільшення площі озеленених територій, урізноманітнення видового складу існуючих насаджень, формування високодекоративних, стійких до несприятливих умов навколишнього природного середовища особин. Головна ідея таких заходів – відновлення насаджень, окремі види яких поступово зникають внаслідок негативного впливу глобального потепління та антропогенного навантаження.

На території Тернопільської міської територіальної громади загалом висаджено понад 9250 дерев та близько 3700 чагарників.

Тернопіль за критеріями екологічної чистоти та безпеки проживання населення є одним із найкращих серед міст України.

Екологічну ситуацію повітряного басейну обласного центру визначають три основні джерела забруднюючих речовин: автотранспорт, промислові підприємства і транскордонні перенесення з атмосферною циркуляцією. Близько 72% забруднюючих речовин місцевого походження припадає на викиди автотранспорту, 28% – на промислові об'єкти і комунально-побутове господарство. Отже, основним джерелом забруднення атмосферного повітря у Тернополі є викиди вихлопних газів автотранспорту, що зумовлено збільшенням кількості його одиниць. Також, спостерігається стійка тенденція до збільшення кількості транспорту (в тому числі громадського) з неналежним технічним станом паливної системи, що негативно впливає на стан навколишнього середовища. Має місце активізація транспортного руху у його центральній частині. У зимовий період додатковими забруднювачами атмосферного повітря є викиди котелень опалювальної системи, приватних будинків, індивідуальних опалювальних систем комунальних квартир.

Захоронення твердих побутових відходів здійснюється на сміттєзвалищі біля с. Малашівці Зборівського району, площа якого становить 15 га. Резерв технологічної робочої частини практично вичерпано. Обсяги накопичених на сміттєзвалищі відходів становлять понад 14 млн м³. З метою покращення екологічної ситуації побудовано та введено в експлуатацію сміттєсортувальну лінію.

Запущено в дію станцію дегазації полігону побутових відходів з номінальною потужністю понад 500 кіловат, утилізовано близько 2,2 млн м^3 газу метану, який не потрапив в атмосферу і безпечно перероблений в електроенергію. Дегазацію полігонів здійснює ТОВ «Біогаз Енерджі – Тернопіль», яка входить до групи компаній «Кліар ЕнерджіГрупп». Працює

Тернопільська міська рада
№ 8/45/35 від 13.12.2024

станція на австрійському обладнанні «Jenbacher», яке використовується в біогазових проєктах по всій Європі.

Запроваджено роздільне сортування побутових відходів (змішані відходи, полімери, скло).

У 2023 році зібрано та вивезено з території Тернопільської міської територіальної громади 627,5 тис. м^3 побутових відходів. Об'єм зібраних полімерів (ПЕТ пляшки) становить 0,173 тис. м^3.

Матеріальна база для розвитку бізнесу

Земельні ресурси, комунальне майно та якість управління ними

У Тернопільській громаді достатньо земельних ресурсів та нерухомого майна, які можуть бути використані для ведення підприємницької діяльності.

Площа загального фонду земель Тернопільської міської територіальної громади становить 16 707,6 га, з них землі, які знаходяться в користуванні громадян – 2349 га, землі лісового фонду – 1795,0 га, землі водного фонду – 1585,0 га, землі рекреаційного призначення – 852,0 га, землі природоохоронного фонду – 2438,0 га, землі промисловості – 420,45 га, землі закладів оборони – 48,84 га, землі спільних підприємств – 4,58 га.

Площа земель в межах населеного пункту становить 5911,82 га, що становить 35,4% від площі громади.

Оренда та продаж об'єктів комунальної власності

Площа об'єктів комунального майна, приватизованих у першому півріччі 2024 року, значно менша, ніж в аналогічному періоді 2023 року, хоча кількість реалізованих об'єктів є більшою.

За перше півріччя 2024 року договорів оренди комунального майна було укладено менше, ніж за січень-червень 2023 року, але обсяг коштів, що надійшли від оренди на 15,46% перевищує показники 2023 року.

Серед доходів від управління комунальним майном найбільшу питому вагу мають доходи від надання в оренду землі (82,98% від загального обсягу доходів від управління комунальним майном за результатами першого півріччя 2024 року). На другом місці за обсягами надходжень - доходи від користування комунальним майном.

Станом на 01.07.2024 року, у переліку вільного майна комунальної власності, яке може бути передане в оренду шляхом проведення аукціонів, нараховувалось 26 об'єктів загальною площею 2349,6 кв.м. Згідно переліку об'єктів комунальної власності, що підлягають приватизації, станом на 01.07.2024 році було заплановано продати на аукціоні 10 вільних приміщень загальною площею 1 708,7 кв.м.

Організація надання адміністративних та дозвільних послуг

У громаді працює Центр надання адміністративних послуг, через який надається 400 видів послуг, з них 103 види електронних послуг. Для окремих категорій суб'єктів звернень послуги надаються з використанням спеціального комплексу «Мобільний кейс». Станом на 01.10.2024 року можна отримати 37 видів послуг. За 9 місяців 2024 року надано 19 послуг.

За всеукраїнською оцінкою рівня задоволеності якістю надання адміністративних послуг в ЦНАП за допомогою системи керування клієнтськими відгуками Voicer – 121 позитивний відгук.

Заходи, спрямовані на розвиток малого бізнесу

У м. Тернополі здійснює діяльність 26,9 тис. одиниць суб'єктів малого підприємництва, що на 5,1% більше, ніж у 2022 році (25,6 тис. одиниць). З них юридичних осіб – 7205 одиниць, фізичних осіб – 19687 одиниць. Кількість зайнятих працівників на малих та середніх підприємствах становить 49,1 тис. осіб.

Сума надходжень від суб'єктів малого підприємництва до бюджету громади за 2023 рік склала 1085,8 млн. грн., що становить 113,2% до 2022 року. Частка надходжень до бюджету громади від бізнесу за 2023 рік склала 35,0%.

Проводиться робота щодо зменшення адміністративних бар'єрів, підвищенням рівня бізнес-культури, промоція інвестиційних можливостей громади та створення сприятливого інституційного середовища.

Громада однаково надає підтримку розвитку бізнесу (релокованому, новоствореному, зареєстрованому в Тернопільській громаді).

Зокрема,

- забезпечено Реєстрацію бізнесу за 1 день та збільшено кількість електронних послуг, які надаються через ЦНАП. Запроваджено електронний кабінет користувача;

- налагоджено Співпрацю з Центр підтримки підприємців Дія. Бізнес;

- зменшено регуляторні бар'єри для підприємницької діяльності - через спрощення процедур отримання підприємцями нормативно-правових документів (передусім документів дозвільного характеру), видача яких належить до компетенції органів місцевого самоврядування. Прийнято рішення міської ради про автоматичне продовження договорів оренди земельних ділянок та оренди приміщень;

- надається інформаційно-консультаційна допомога суб'єктам малого і середнього бізнесу щодо отримання грантів, кредитів тощо від фінансових установ, у т. ч. міжнародних. З метою формування стимулюючих механізмів ресурсної підтримки малого та середнього бізнесу діє єдина електронна база реєстру об'єктів майна комунальної власності, яка оприлюднена на сайті Тернопільської міської ради в розділі «Майно комунальної власності», створено реєстр приміщень та земельних ділянок.

- сприяємо виходу на нові ринки. Відбувається залучення суб'єктів підприємництва до участі в ділових зустрічах, переговорах, конференціях, семінарах, форумах ділового партнерства.

Для вирішення потреб, з метою реалізації державної політики розвитку підприємництва, створення сприятливого середовища для формування та функціонування суб'єктів малого та середнього бізнесу діє Програма розвитку малого і середнього підприємництва на 2023-2024 роки.

З метою створення якісної, сучасної та інноваційної інфраструктури для підтримки бізнесу громади реалізовано місцеву ініціативу «Підприємцем бути легко» у партнерстві з громадською організацією «Інститут сталого регіонального розвитку» та фінансується урядом Німеччини і реалізується німецькою федеральною компанією Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH. (ПРООН GIZ).

Результат реалізації:

- здійснено поточний ремонт приміщення для облаштування відкритого простору «Open Space Тернопіль» площею 1187 м^2., в тому числі:
- конференц зал на 200 осіб;
- коворкінг-центр на 25 місць для роботи підприємців та зацікавлених осіб;
- шоурум для 25-30 осіб;
- 2 творчі студії: «Студія урбаністики» та «Студія промислового дизайну»;
- кімната переговорів на 20 осіб.

Тернопільська міська рада
№ 8/45/35 від 13.12.2024

З метою створення нових робочих місць, збільшення надходжень до бюджету громади, зменшення фінансового навантаження на роботодавців прийнято Положення щодо фінансової підтримки малого та середнього підприємництва. Відповідно до Положення суб'єкти господарювання можуть отримати компенсацію витрат на загальнообов'язкове державне соціальне страхування при працевлаштуванні військовослужбовців, звільнених з лав Збройних сил України та часткове відшкодування вартості придбаних генераторів.

Затверджено Програму підтримки ветеранів та членів їх сімей на створення (розвиток) власного бізнесу на 2024-2025 роки. Програмою передбачено надання фінансової підтримки до 150,0 тис. грн. на безоплатній та безповоротній основі для реалізації проектів підприємництва, спрямованих на створення (розвиток) власного бізнесу.

ІІ. ПРІОРИТЕТНІ ЦІЛІ, НАПРЯМИ ТА ЗАВДАННЯ ПРОГРАМИ.

Реалізація пріоритетних цілей, визначених у Програмі, забезпечується виконанням напрямів та завдань, які обумовлюють досягнення її кінцевої мети. Для цього кожен із напрямів містить систему завдань, у межах яких визначають заходи, спрямовані на забезпечення відновлення економічного потенціалу, соціальної інфраструктури та створення умов для сталого розвитку.

Програма визначає наступні пріоритети «ОБОРОНОЗДАТНІСТЬ ТА БЕЗПЕКА», «ЖИТТЄЗДАТНІСТЬ», «РОЗВИТОК», напрями та завдання до них.

Пріоритет І «ОБОРОНОЗДАТНІСТЬ ТА БЕЗПЕКА» містить два напрями:

- Підтримка Збройних Сил України;
- Безпека та цивільний захист.

Основні завдання в рамках визначених напрямів:

- *Забезпечення потреб підрозділів сил безпеки та оборони;*
- *Запровадження інноваційних технологій у сфері безпеки;*
- *Забезпечення безперебійної роботи систем оповіщення цивільного захисту про надзвичайні ситуації;*
- *Попередження фактів вчинення кримінальних правопорушень;*
- *Забезпечення безпечних умов перебування в громаді.*

Очікувані результати:

- забезпечення технікою, обладнанням та амуніцією військових частин;
- придбання оглядових IP камер та їх встановлення на транспортних розв’язках для, відтворення архівних відеозаписів;
- закупівля та встановлення щорічно 100 камер відеоспостереження в дворах житлових будинків;
- удосконалення централізованої системи відеоспостереження в он-лайн режимі та в режимі роботи з архівними записами на сучасних носіях;
- зменшення злочинності та правопорушень провадження господарської діяльності суб’єктами господарювання;
- забезпечення потреб населення в сховищах, укриттях.

Пріоритет ІІ «ЖИТТЄЗДАТНІСТЬ» має напрями:

- Забезпечення стабільної роботи інфраструктури;
- Підтримка ветеранів війни та членів їх сімей;
- Соціальний захист населення;
- Охорона здоров’я та здоровий спосіб життя;
- Підтримка сім’ї, дітей та молоді;
- Співпраця з громадськістю.

Основні завдання в рамках визначених напрямів:

- *Забезпечення безперебійної роботи житлово-комунальної сфери;*
- *Забезпечення безперебійної роботи закладів охорони здоров’я;*
- *Забезпечення безперебійної роботи транспортної інфраструктури;*
- *Фінансова підтримка ветеранів війни та членів їхніх сімей, членів сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України;*
- *Оздоровлення ветеранів війни, осіб на яких поширюється дія Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»;*

Тернопільська міська рада
№ 8/45/35 від 13.12.2024

- *Соціальна підтримка ветеранів ОУН-УПА, реабілітованих та членів їх сімей, сімей загиблих воїнів-афганців, учасників добровольців;*
- *Запровадження ефективної моделі комплексної допомоги та підтримки дітям Героїв;*
- *Надання соціальних, психологічних, медичних, юридичних послуг ветеранам війни та членам їхніх сімей;*
- *Створення сприятливих умови для забезпечення житлом соціально уразливих груп населення та мешканців громади;*
- *Матеріальна підтримка осіб, які опинились у складних життєвих обставинах;*
- *Створення безбар'єрного середовища;*
- *Комплексна підтримка медичної сфери;*
- *Реабілітаційна та психологічна допомога та підтримка;*
- *Забезпечення соціальних стандартів у сфері охорони здоров'я;*
- *Соціальна підтримка сімей та захист дітей;*
- *Підтримка молодіжної політики;*
- *Участь мешканців у розвитку території громади та цифровізація публічних послуг.*

Очікувані результати:

- забезпечення закладів та підприємств комунальної сфери альтернативними джерелами живлення, в тому числі встановлення когенераційних установок та сонячних панелей;

- забезпечення надійним водопостачанням мешканців населених пунктів, приєднанням до Тернопільської міської територіальної громади, що складе близько 1300 домогосподарств;

- збільшення подачі води Тернопільського водозабору до 15 тис.м.куб/добу;

- надання одноразової грошової допомоги та адресної грошової допомоги для часткової компенсації витрат на оплату житлово-комунальних послуг, підвищення рівня соціальної захищеності вразливих груп, не менше 7300 осіб в рік;

- покращення стану здоров'я ветеранів війни, осіб з інвалідністю внаслідок війни, не менше 75 осіб щорічно;

- охоплення додатковими соціальними послугами мешканців громади, через механізм «Соціальне замовлення» (120 осіб щомісячно);

- надання додаткових безкоштовних послуг з перевезення, проект «Соціальне таксі», понад 300 осіб в рік;

- забезпечення натуральною допомогою у вигляді продуктових наборів мешканців до 20000 щорічно;

- створення 1 молодіжного центру та 3 просторів культурного, наукового та профорієнтаційного напрямків;

- збільшення кількості дорослих осіб залученої до пластового руху, готових до ведення виховної праці з дітьми і молоддю на основі пластової методики до 500 осіб;

- збільшення кількості дітей та молоді залученої до пластового руху в Тернопільській міській територіальній громаді до 1700 осіб;

- будівництво багатоквартирного будинку для 576 внутрішньо переміщених осіб.

Пріоритет ІІІ «РОЗВИТОК» представлено напрямами:

- Інноваційна економіка;
- Інфраструктура та природнє середовище;
- Освітнє середовище, культура та спорт;

- Співпраця з міжнародними інституціями;
- Забезпечення сталого розвитку громади.

Основні завдання в рамках визначених напрямів:

- *Розвиток малого та середнього підприємництва, стимулювання створення нових робочих місць;*
- *Розвиток промислового комплексу;*
- *Вдосконалення інноваційної екосистеми;*
- *Підвищення зайнятості населення;*
- *Розвиток сфери житлово-комунального господарства;*
- *Покращення інфраструктури громадського транспорту;*
- *Охорона навколишнього природного середовища;*
- *Енергоефективність та енергозбереження;*
- *Забезпечення рівного доступу до отримання якісної освіти;*
- *Забезпечення оздоровленням та відпочинком дітей та молоді;*
- *Підвищення рівня вмотивованості учасників освітнього процесу;*
- *Підвищення орієнтації галузі освіти на потреби ринку праці;*
- *Розвиток матеріально-технічної бази закладів професійно-технічної освіти;*
- *Розвиток спорту та фізичної культури;*
- *Підтримка культурних ініціатив та промоція української культури;*
- *Налагодження співпраці із міжнародними організаціями та асоціаціями та підготовка проєктів для забезпечення сталого розвитку;*
- *Залучення інвестицій та грантових ресурсів в громаду;*
- *Територіальний розвиток громади та регулювання земельних відносин;*
- *Формування стабільної дохідної бази для забезпечення ефективного розвитку.*

Очікувані результати:

- збільшення обсягів реалізованої продукції підприємствами на 28%;
- збільшення податкових надходжень до бюджету громади від діяльності суб'єктів підприємництва до 1820,0 тис. грн;
- збільшення обсягу капітальних інвестицій на 23,4%;
- збільшення чисельності працюючих у сфері малого підприємництва до 56500 осіб у 2027 році;
- ремонт інженерних мереж в 110 житлових будинках, міжпанельних швів в 40 будинках, покрівель – 50 будинках, фасадів та виступаючих конструкцій в 15 будинках щорічно;
- капітальний ремонт ліфтового господарства -35 ліфтів;
- збільшення кількості багатоквартирних житлових будинків, які визначилися із формою управління на 10% щороку
- реконструкція та будівництво 26,3 км мереж водопостачання;
- зменшення втрат теплової енергії в тепломережах на 5,0%;
- зменшення споживання природного газу бюджетними установами та комунальними підприємствами до 5,0-7,0%;
- придбання та впровадження в експлуатацію на міських маршрутах низькопідлогових автобусів середнього класу та тролейбусів (не менше 20 низькопідлогових автобусів та 55 тролейбусів);
- розширення мережі закладів освіти: будівництво 3 об'єктів;

Тернопільська міська рада
№ 8/45/35 від 13.12.2024

- відкриття 25 класів з інклюзивною формоюнавчання
- створення нових просторів для занять руховою активністю шляхом модернізації 15 майданчиків із вуличними тренажерами, адаптація та капітальний ремонт щороку 5 спортивних майданчиків;
- оновлення матеріально-технічної бази закладів фізичної культури і спорту;
- створення нових спортивних груп на базі комунальних ДЮСШ, збільшення кількості вихованців спортивних шкіл до 4200 осіб;
- організація та проведення спортивних заходів для людей з інвалідністю;
- проведення спортивних заходів для ветеранів війни;
- забезпечення стабільної кількості учасників спортивних заходів та фізкультурно-оздоровчих заходів в 15000 осіб;
- забезпечення відповідності рівня професійної кваліфікації працездатних осіб потребам ринку праці;
- створення умов для самозайнятості населення та підтримка підприємницької ініціативи;
- зростання середньомісячної заробітної плати на 49%;
- збільшення дохідної бази бюджету на 17,2%.

Водночас законодавство України передбачає повноваження місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, відповідно до яких разом із програмою економічного і соціального розвитку розробляють цільові програми, що спрямовані вирішувати окремі проблеми розвитку галузей економіки.

Перелік цільових програм Тернопільської міської територіальної громади, запланованих до виконання у 2025-2027 роках, наведено у додатку 2. Такі місцеві цільові програми визначають сукупність першочергових завдань і заходів для вирішення термінових проблем економічного та соціально-культурного розвитку громади, передбачають терміни їхнього виконання та джерела ресурсного забезпечення.

У додатку 1 відображено основні показники економічного і соціального розвитку Тернопільської міської територіальної громади на 2025-2027 роки.

Перелік об’єктів, які передбачається фінансувати за рахунок коштів бюджету громади, державного бюджету та інших джерел в період 2025-2027 років наведено в додатку 3.

Заходи на реалізацію ключових завдань розвитку громади в умовах воєнного стану, наведено додатку 4.

Тернопільська міська рада
№ 8/45/35 від 13.12.2024

ІІІ. Ресурсне забезпечення розвитку громади

Реалізацію заходів забезпечується фінансуванням з державного, обласного та місцевого бюджетів, власних коштів підприємств, коштів інвесторів, міжнародних фінансових організацій та інших джерел, не заборонених законодавством України.

Завдання, які направлені на вирішення пріоритетів:

- Забезпечення стабільної та зростаючої дохідної бази бюджету громади. Обґрунтоване планування доходів на основі показників економічного та соціального розвитку громади з урахуванням фактичних надходжень попередніх років та наявних факторів впливу;
- Організація бюджетного процесу на засадах ефективної співпраці всіх його учасників, із урахуванням потреб та викликів, пов'язаних із воєнним станом;
- Пошук резервів зростання бюджетних надходжень, залучення платників до сплати;
- Розроблення нормативно-правових актів з місцевого оподаткування, спрямованих на збільшення надходжень до бюджету громади. Надання пропозицій та зауважень щодо законопроектів, які стосуються формування бюджетів органів місцевого самоврядування;
- Проведення інформаційної та роз'яснювальної роботи з платниками, розміщення на сайті міської ради інформації, яка стосується питань формування бюджету;
- Діяльність по залученню додаткових фінансових ресурсів до бюджету розвитку шляхом здійснення місцевих запозичень.
- Фінансова підтримка комунальних підприємств.
- Економне та раціональне використання бюджетних коштів;
- Залучення кредитних та грантових коштів.

Показники, які характеризують виконання завдань та заходів.

Показники	Од виміру	2023 факт	2024 очікуване	2025 прогноз	2026 прогноз	2027 прогноз
Доходи загального фонду (без трансфертів)	млн. грн.	2891,4	2883,1	3149,4	3306,9	3439,1
У тому числі, ПДФО (починаючи з 2025 року – 60%)	млн. грн	1954,0	1760,0	1936,0	2032,8	2114,1
Офіційні трансферти загального фонду	млн. грн.	574,1	668,4	х	х	х
Всього загальний фонд	**млн. грн.**	**3465,5**	**3551,5**	**3149,4**	**3306,9**	**3439,1**
Доходи спеціального фонду (без трансфертів),	млн. грн.	208,2	171,0	114,6	129,6	141,2
у тому числі, доходи бюджету розвитку	млн. грн.	21,9	16,5	10,0	11,3	12,8
Офіційні трансферти спеціального фонду	млн. грн.	3,1	38,3	х	х	х
Всього спеціальний фонд	**млн. грн.**	**211,3**	**209,3**	**114,6**	**129,6**	**141,2**
Разом доходів	**млн. грн.**	**3676,8**	**3760,8**	**3264,0**	**3436,5**	**3580,3**
В тому числі власні доходи (без трансфертів)	**млн. грн.**	**3099,6**	**3054,1**	**3264,0**	**3436,5**	**3580,3**

Тернопільська міська рада
№ 8/45/35 від 13.12.2024

IV. Координація та контроль за ходом виконання заходів Програми

Результати реалізації Програми економічного і соціального розвитку Тернопільської міської територіальної громади на 2025-2027 рік (далі – Програма) визначаються шляхом проведення моніторингу показників соціально-економічного розвитку громади.

Для проведення моніторингу застосовуються статистичні та аналітичні показники соціально-економічного розвитку .

Основними завданнями моніторингу реалізації Програми є збір, узагальнення, періодичний аналіз відповідних показників та визначення ефективності реалізації Програми.

Моніторинг проводиться на підставі даних галузевих управлінь, відділів міської ради та суб'єктів господарювання .

Виконавчі органи Тернопільської міської ради, суб'єкти господарювання щопівроку надають управлінню економіки, промисловості та праці інформацію щодо її виконання ***до 10 числа місяця наступного за звітним.***

Управління економіки, промисловості та праці узагальнює подану інформацію та інформує міського голову про хід виконання Програми. Організація виконання реалізації Програми покладається на заступників міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради згідно з розподілом обов'язків.

Міський голова Сергій НАДАЛ

Тернопільська міська рада
№ 8/45/35 від 13.12.2024

Додаток 1 до Програми

Основні показники економічного і соціального розвитку Тернопільської міської територіальної громади на 2025-2027 роки

	Показники	Один. виміру	2023 факт	2024 факт	2025 прогноз	2026 прогноз	2027 прогноз
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Чисельність наявного населення	тис. осіб	228,25	225,0	224,0	224,0	224,0
2	Обсяг реалізованої промислової продукції	млн. грн.	19920,4	23282,1	24561,0	25350,0	27130,0
3	Обсяг реалізованої промислової продукції на одну особу	грн.	87331,0	103476,0	109647,3	113169,6	121116,1
4	Освоєно капітальних інвестицій	млн.грн.	3331,1	4595,8	5100,0	5500,0	5800,0
5	Інвестиції у житлові будівлі	млн.грн.	775,0	900,5	1120,0	1210,0	1300,0
6	Введення в експлуатацію житла	тис.м.кв	102,4	100,9	101,0	105,0	110,0
7	Обсяг виконаних будівельних робіт	млн.грн.	2091,1	1968,3	2510,0	2620,0	2730,0
8	Перевезено вантажів	тис. тон	4505,8	5930,0	6100,0	6300,0	6500,0
9	Перевезено пасажирів	млн. пас.	37,4	37,6	38,0	38,4	39,0
10	Роздрібний товарооборот	млн.грн.	14070,0	16690,0	17000,0	18380,0	19300,0
11	Середньомісячний роздрібний товарооборот на 1 особу	грн.	5140,3	6181,5	6324,4	6837,8	7180,1
12	Реалізовано послуг	млн.грн.	12540,0	10241,8	12860,0	14080,0	15000,0
13	Реалізовано послуг на 1 особу	грн.	54975,0	45519,1	57410,7	62857,1	66964,3
14	Експорт	млн.дол. США	286,8	285,2	286,0	300,0	315,0
15	Імпорт	млн.дол. США	400,0	360,9	370,0	370,0	370,0
16	Зовнішньоторговельний оборот	млн.дол. США	686,8	646,1	656,0	670,0	685,0
17	Кількість суб’єктів підприємництва	тис. один.	26,9	27,9	28,7	29,6	30,5
18	Чисельність працюючих у сфері підприємництва	тис. осіб	49,1	50,8	52,7	54,6	56,5
19	Надходження до бюджету громади	млн. грн.	1085,8	1303,5	1440,0	1656,0	1820,0
20	Середньооблікова кількість штатних працівників	осіб	55156	65708	74915	74915	74915
21	Кількість зареєстрованих безробітних	осіб	312	505	560	570	580
22	Середньомісячна заробітна плата	грн.	15284,0	19729,0	21847,0	24030,0	26400,0

Тернопільська міська рада
№ 8/45/35 від 13.12.2024

Додаток 2 до Програми

Перелік галузевих програм, що є складовими
Програми економічного і соціального розвитку Тернопільської міської територіальної громади
на 2025-2027 роки

№ п/п	Назва програми
1	Програма підтримки ветеранів та членів їх сімей на створення (розвиток) власного бізнесу на 2024-2025 роки, затверджена рішенням міської ради від 15.12.2023 №8/34/29
2	Програма «Родини Героїв Тернопільської міської територіальної громади» на 2023-2025 роки, затверджена рішенням міської ради від 03.03.2023 №8/23/17
3	Програма «Діти Героїв Тернопільської міської територіальної громади» на 2023-2025 роки, затверджена рішенням міської ради від 03.03.2023 №8/23/18
4	Програма «Підтримки сім'ї, оздоровлення дітей, запобігання та протидія домашньому насильству та/або насильству за ознакою статі» на 2024-2026 роки, затверджена рішенням міської ради від 15.12.2023 №8/34/23
5	Програма розвитку пластового руху Тернопільської міської територіальної громади на 2024-2026 роки, затверджена рішенням міської ради від 15.12.2023 №8/34/25
6	Програма «Молодь» на 2024-2026 роки затверджена рішенням міської ради від 15.12.2023 №8/34/24
7	Програма розвитку культури і мистецтв Тернопільської міської територіальної громади на 2024-2026 роки, затверджена рішенням міської ради від 15.12.2023 №8/34/21
8	Програма розвитку пасажирського транспорту на 2024-2026 роки, затверджена рішенням міської ради від 15.12.2023 №8/34/26
9	Програма розвитку електрозарядної інфраструктури у Тернопільській міській територіальній громаді на 2024-2025 роки, затверджена рішенням міської ради від 15.12.2023 №8/34/28
10	Програма забезпечення пожежної і техногенної безпеки Тернопільської міської територіальної громади на 2023-2025 роки, затверджена рішенням міської ради від 19.12.2023 №8/п21/18
11	Програма захисту населення і території Тернопільської міської територіальної громади від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру на 2023-2025 роки, затверджена рішенням міської ради від 19.12.2022 №8/п21/19.
12	Програма охорони навколишнього природного середовища Тернопільської міської територіальної громади на 2024-2027 роки, затверджена рішенням міської ради від 07.06.2024 №8/39/13
13	Програма виконання рішень суду про стягнення коштів на 2024-2025 роки, затверджена рішенням міської ради від 15.12.2023 №8/34/20
14	Програма розвитку освіти на 2024-2026 роки, затверджена рішенням міської ради від 15.12.2023 №8/34/22
15	Програма «Питна вода» на 2025-2027 роки, затверджена рішенням міської ради від 13.12.2024 року
16	Програма розвитку житлово-комунального господарства Тернопільської міської територіальної громади на 2025-2027 роки, затверджена рішенням міської ради від 13.12.2024 року
17	Програма «Муніципальне замовлення» 2025-2027 роки, затверджена рішенням міської ради від 13.12.2024 року
18	Програма розвитку фізичної культури і спорту на 2025-2027 роки, затверджена рішенням міської ради від 13.12.2024 року

19	Комплексна програма «Здоров’я громади» на 2025-2027 роки, затверджена рішенням міської ради від 13.12.2024 року
20	Програма підтримки книговидання місцевих авторів та забезпечення святкових і офіційних заходів на 2025-2027 роки, затверджена рішенням міської ради від 13.12.2024 року
21	Програма збереження культурної спадщини на 2025-2027 роки, затверджена рішенням міської ради від 13.12.2024 року
22	Програма розвитку парків на 2025-2027 роки, затверджена рішенням міської ради від 13.12.2024 року
23	Програма захисту прав дітей та розвитку сімейних форм виховання на 2025-2027 роки, затверджена рішенням міської ради від 13.12.2024 року
24	Програма «Турбота» на 2025-2027 роки, затверджена рішенням міської ради від 13.12.2024 року
25	Програма розвитку малого і середнього підприємництва на 2025-2026 роки, затверджена рішенням міської ради від 13.12.2024 року
26	Програма мобілізації зусиль Тернопільської міської ради, Головного управління ДПС у Тернопільській області по забезпеченню надходжень до бюджету Тернопільської міської територіальної громади на 2025-2027 роки, затверджена рішенням міської ради від 13.12.2024 року
27	Програма розвитку земельних відносин та охорони земель на 2025-2026 роки, затверджена рішенням міської ради від 13.12.2024 року
28	Програма «Обороноздатність» на 2025 рік, затверджена рішенням міської ради від 13.12.2024 року
29	Програма «Безпечна громада» на 2025-2026 роки, затверджена рішенням міської ради від 13.12.2024 року
30	Програма розвитку міжнародного співробітництва, туризму та промоції на 2025-2027 роки, затверджена рішенням міської ради від 13.12.2024 року
31	Програма розвитку просторового планування та удосконалення містобудівного кадастру на 2025-2027 роки, затверджена рішенням міської ради від 13.12.2024 року
32	Програма «Доступне житло» на 2025-2026 роки, затверджена рішенням міської ради від 13.12.2024 року
33	Програма співпраці Тернопільської міської ради та управління Державної казначейської служби України у м. Тернополі Тернопільської області в сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів на 2025-2026 роки, затверджена рішенням міської ради від 13.12.2024 року
34	Програма розвитку та підтримки волонтерства на 2025-2027 роки, затверджена рішенням міської ради від 13.12.2024 року
35	Програма інформатизації Тернопільської міської територіальної громади на 2025-2027 роки, затверджена рішенням міської ради від 13.12.2024 року
36	Програма співпраці Тернопільської міської ради та Тернопільської митниці в сфері зовнішньоекономічної діяльності на 2025-2026 роки

Додаток 3 до Програми

Перелік об’єктів, які передбачається фінансувати за рахунок коштів бюджету громади, державного бюджету та інших джерел в період 2025-2027 років.

№ п/п	Найменування проекту (заходу)	Всього, тис. грн.	у тому числі, тис. грн.		
			бюджет громади	державний бюджет	інші джерела
1	Капітальний ремонт, реконструкція шляхово-мостового господарства, з них:	620000,0	170000,0	300000,0	150000,0
1.2	Капітальний ремонт вул. Вояків дивізії «Галичина» в м.Тернопіль	110000,0	110000,0	0,0	0,0
2	Капітальний ремонт міжквартальних проїздів та пішохідної мережі	30000,0	30000,0	0,0	0,0
3	Будівництво дощового колектора на ділянці від вул.Енергетична до вул.Є.Коновальця в місті Тернополі	119999,845	11999,845	108000,000	0,0
4	Реконструкція інженерних мереж вулиці Михайла Грушевського в місті Тернополі	40505,0	40505,0	0,0	0,0
5	Реконструкція шляхопроводу через залізничну колію на вул.Руська в м.Тернопіль	1102943,226	112943,226	990000,000	0,0
6	Реконструкція об’єкта благоустрою Старий парк в м.Тернополі	60000,0	6000,0	27000,0	27000,0
7	Комплексна термомодернізація та енергомодернізація будівель житлового фонду на умовах співфінансування (в рамках Програми «Енергодім» та Програми «ГрінДІМ» державної установи «Фонд енергоефективності»)	75000,0	15000,0	60000,0	0,0
8	Капітальний ремонт житлового фонду	183850,0	143850,0	0,0	40000,0
9	Облаштування велоінфраструктури, реконструкція, капітальний ремонт тротуарів	30000,0	30000,0	0,0	0,0
10	Капітальний ремонт зупинок громадського транспорту	10000,0	10000,0	0,0	0,0
11	Будівництво системи водовідведення на територіях, прилеглих до Тернопільського водосховища (мікрорайон Пронятин) в м.Тернополі	61849,5	43700,0	0,0	18149,5
12	Будівництво системи аерації Тернопільського ставу (4 черга)	5535,573	785,573	0,0	4750,0
13	Розчистка русла річки Серет в межах парку «Сопільче» м.Тернопіль Тернопільської області (реконструкція)	16611,732	2361,732	0,0	14250,0
14	Капітальний ремонт-реконструкція закладів охорони здоров’я	130881,6	130881,6	0,0	0,0
15	Оновлення матеріально-технічної бази закладів охорони здоров’я	43864,3	43864,3	0,0	0,0

Тернопільська міська рада
№ 8/45/35 від 13.12.2024

16	Реконструкція будівлі по вул. Острозького,6 в м. Тернополі з влаштуванням безперешкодного доступу для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення	17525,0	17525,0	0,0	0,0
17	Створення Центру реабілітаційного та відновлювального лікування	191378,5	2000,0	0,0	189378,5
18	Облаштування кладовища «Пантеон Героїв Тернополя» з будівництвом каплиці за адресою м.Тернопіль, вул.Микулинецька.	25000,0	25000,0	0,0	0,0
19	Будівництво адміністративного центру «Ternopil City Centre»	945000,0	190000,0	755000,0	0,0
20	Будівництво багатоквартирного житлового будинку за адресою м. Тернопіль, вул. Микулинецька, 116 в рамках Програми дій від Північної екологічної корпорації (НЕФКО) «Житло для внутрішньо переміщених осіб (ВПО) та відновлення звільнених міст України»	440500,0	27250,0	0,0	413250,0
21	Будівництво школи по вул. Бригадній в м. Тернополі	138326,0	41326,0	97000,0	0,0
22	Будівництво та облаштування дитячої дошкільної установи на 210 місць за адресою місто Тернопіль вул.І.Пелиха	332685,136	66537,0	266148,136	0,0
23	Будівництво та облаштування дитячої дошкільної установи на 240 місць за адресою місто Тернопіль вул. Овочева	118959,991	23792,0	95167,991	0,0
24	Глибока термомодернізація будівель закладів освіти м. Тернополя в рамках «Програми розвитку муніципальної інфраструктури України», що фінансується ЄІБ	1300000,0	260000,0	0,0	1040000,0
25	Реставрація фасадів з підсилення фундаментів та зміцнення мурування стін будівлі Старого Замку 1540-1548 р.р., пам'ятки архітектури національного значення (ох. №634) за адресою: вул. Замкова, 12 в м.Тернополі	40000,0	40000,0	0,0	0,0
26	Будівництво багатофункціонального Палацу спорту за адресою проспект Злуки, 3а у м. Тернополі	500000,0	50000,0	450000,0	0,0
27	Капітальний ремонт бігових доріжок та секторів спортивного ядра стадіону КП «Тернопільський міський стадіон» на проспекті Степана Бандери, 15 у м.Тернополі	18000,0	1800,0	16200,0	0,0
28	Будівництво багатофункціонального спортивного комплексу за адресою: м.Тернопіль, вул.Львівська	1800000,0	0,0	1800000,0	0,0

29	Реконструкція гідротехнічних споруд веслувального каналу та будівництво центру веслування та водних видів спорту «Водна арена» в м. Тернополі	100000,0	10000,0	90000,0	0,0
30	Капітальний ремонт, модернізація приміщень басейнів з впровадженням енергоефективних заходів «КДЮСШ №1» ТМР та КДЮСШ №2 ім. Ю.Горайського» ТМР	14000,0	1400,0	12600,0	0,0
31	Нове будівництво електричних мереж 10 кВ для електропостачання електричних установок індустріального парку «Тернопіль» за адресою вул. Микулинецька в м.Тернопіль	120000,0	60000,0	60000,0	0,0
32	Нове будівництво ділянки вулиці Проектна, 202 в м. Тернопіль (ділянка дороги від вул. Микулинецька до території Індустріального парку «Тернопіль»)»	17993,389	9000,0	8993,389	0,0
33	Нове будівництво ділянки вулиці Проектна 203 в м.Тернопіль (ділянка дороги від вул.Микулинецька до території Індустріального парку «Тернопіль»)	41955,066	21055,066	20900,0	0,0
34	Капітальний ремонт вулиці Микулинецька бічна в м.Тернопіль (ділянка дороги від вул. Микулинецька до території Індустріального парку «Тернопіль»)	40623,626	20323,626	20300,0	0,0
35	Нове будівництво автомобільної дороги від вул.Ценева с.Курівці до автомобільної дороги М09 (Тернопіль–Львів–Рава Руська) Тернопільської області	28000,0	28000,0	0,0	0,0
36	Оновлення електротранспорту міста Тернополя у рамках Проекту «Міський громадський транспорт України – ІІ», що фінансується ЄІБ	289000,0	49500,0	0,0	239500,0
37	Оновлення рухомого складу автобусного парку КП «Міськавтотранс» у місті Тернопіль в рамках Проекту «Міський громадський транспорт України»	105000,0	18000,0	0,0	87000,0
38	Проект модернізації громадського тролейбусного транспорту у м. Тернопіль в рамках програми RLF	652500,0	43500,0	0,0	609000,0

Додаток 4 до Програми

ЗАХОДИ
на виконання Програми економічного і соціального розвитку Тернопільської міської територіальної громади
на 2025-2027 роки

№ з/п	Завдання	Зміст заходів	Виконавці
Пріоритет І: ОБОРОНОЗДАТНІСТЬ ТА БЕЗПЕКА			
1. Напрям: Підтримка Збройних Сил України			
1.1.	Забезпечення потреб підрозділів сил безпеки та оборони	1. Ремонтно-відновлювальні роботи, проведення капітального та поточного ремонтів в приміщеннях розташування пунктів оборони громади, Тернопільського ОМТЦК та СП, підрозділів територіальної оборони, інших військових формувань; закупівля будівельних матеріалів. 2. Підготовка (навчання) і перепідготовка мобілізованих водіїв-військовослужбовців і звільнених в запас (демобілізованих) з ЗСУ, зареєстрованих на території Громади. 3. Розгортання, забезпечення функціонування підрозділів Територіальної оборони, інших Військових формувань в умовах воєнного стану. 4. Матеріально-технічне забезпечення облаштування Тернопільського ОМТЦК та СП, інших військових формувань. 5. Закупівля техніки, запасних частин, проведення технічного обслуговування та ремонту техніки та інших транспортних засобів військових формувань. 6. Підтримка інноваційних проектів та технологічних стартапів в сфері національної безпеки для українських виробників. 7. Надання одноразової грошової допомоги на забезпечення спорядженням та технічними засобами військовослужбовцям як зареєстровані на території громади, які беруть участь в бойових діях.	Виконавчі органи ради, комунальні підприємства міської ради
2. Напрям: Безпека та цивільний захист.			
2.1.	Запровадження інноваційних технологій у сфері безпеки	1. Модернізація системи відеоспостереження, придбання обладнання для відеоспостереження, придбання та встановлення камер відеоспостереження 2. Реалізація проект «Безпечний двір». 3. Забезпечення доступу до мережі Інтернет, моніторинг та підтримка централізованої системи відеоспостереження громади, забезпечення функціонування Call-центру.	Комунальне підприємство «Тернопіль Інтеравіа», управління муніципальної інспекції

Тернопільська міська рада
№ 8/45/35 від 13.12.2024

2.2.	Забезпечення безперебійної роботи систем оповіщення цивільного захисту про надзвичайні ситуації	1. Підтримка в робочому стані системи оповіщення. 2. Дооснащення систем оповіщення джерелами безперебійного живлення.	Управління надзвичайних ситуацій
2.3.	Попередження фактів вчинення кримінальних правопорушень	1. Проведення оперативно-розшукових, технічних та інші заходів щодо припинення незаконного обігу зброї та вибухівки, з виявлення і ліквідації каналів розповсюдження наркотичних, психотропних, сильнодіючих речових та прекурсорів. 2. Проведення оперативно-профілактичних заходів по виявленню та вилученню фальсифікованих алкогольних напоїв. 3. Проведення зустрічей керівників поліції з колективами навчальних закладів, підприємств, установ, організацій і особистий прийом громадян. 4. Реалізація проекту «Офіцер громади».	Управління муніципальної інспекції, Тернопільське РУП управління патрульної поліції
2.4.	Забезпечення безпечних умов перебування в громаді	1. Облаштування та утримання в належному стані захисних споруд цивільного захисту (сховища, найпростіші укриття, ПРУ) в тому числі облаштування об'єктів цивільного захисту (ПРУ) за адресою: вул. Романа Купчинського, 14 (поліклініка), вул. Романа Купчинського, 16 (інфекційне відділення), вул. Юрія Федьковича, 16 (поліклініка), вул. Клінічна, 1а (стаціонар). 2. Проведення протипожежних заходів у закладах бюджетної сфери (встановлення, обслуговування та ремонт систем автоматичної пожежної сигналізації, обробка дерев'яних конструкцій протипожежною сумішшю, придбання та обслуговування засобів пожежогасіння тощо). 3. Встановлення та обслуговування зовнішнього відеоспостереження . 4. Налагодження роботи пунктів незламності «Тепле місто». 5. Накопичення засобів захисту населення громади. 6. Облаштування пішохідних переходів аудіосупроводом для осіб з інвалідністю у місцях інтенсивного дорожнього руху.	Управління надзвичайних ситуацій, виконавчі органи ради
ПРІОРИТЕТ ІІ «ЖИТТЄЗДАТНІСТЬ»			
1. Напрям: Забезпечення стабільної роботи інфраструктури			
1.1.	Забезпечення безперебійної роботи житлово-комунальної сфери	1. Підтримка діяльності КП «Тернопільводоканал» у сфері надання послуг з централізованого водопостачання та з централізованого водовідведення. 2. Утримання та поточний ремонт колонок-качалок, пожежних гідрантів, бюветів, водяних рамок, утримання та поточний ремонт фонтанів 3. Охорона об'єктів критичної інфраструктури.	Управління житлово-комунального господарства, благоустрою та екології,

Тернопільська міська рада
№ 8/45/35 від 13.12.2024

		4. Підтримка діяльності КП «Тернопільміськтеплокомуненерго» у сфері виробництва, транспортування та постачання теплової енергії, надання послуг з постачання теплової енергії та постачання гарячої води. 5. Переведення газових котлів на твердопаливні в діючих котельнях. 6. Встановлення теплових насосів у котельнях. 7.Будівництво ТЕЦ на біомасі з електричною потужністю 1,1-1,8 МВт та тепловою потужністю не менше 8 МВт. 8.Закупівля обладнання для диспетчеризації (відеонагляду, автоматичне управління котельнями), 9. Капітальний ремонт димових труб та закупівля контролерів для ІТП. 10. Забезпечення надійної та безперебійної експлуатації ліфтів технічна експертиза, модернізація, ремонт, заміна та диспетчеризація ліфтів у будинках м. Тернополя. 11. Капітальний ремонт інженерних мереж у житлових будинках.	КП «Тернопільводоканал», КП «Тернопільміськтепло-комуненерго», ОСББ
1.2.	Забезпечення безперебійної роботи закладів охорони здоров'я.	1. Підтримка, розвиток, удосконалення діяльності, безпека територіальних медичних закладів громади. 2. Розвиток медичних центрів, які знаходяться в структурі закладів охорони здоров'я громади. 3. Забезпечення закладів альтернативними джерелами живлення та термомодернізації, в тому числі встановлення когенераційних установок та сонячних панелей.	Відділ охорони здоров'я та медичного забезпечення, заклади охорони здоров'я
1.3.	Забезпечення безперебійної роботи транспортної інфраструктури	1. Оптимізація руху громадського транспорту. 2. Компенсаційні виплати на пільговий проїзд автомобільним, електричним та залізничним транспортом окремих категорій громадян та учнів, студентів.	Управління транспортних мереж та зв'язку, КП «Тернопільелектротранс», КП «Міськавтотранс, суб'єкти господарювання, що надають послуги перевезень пасажирів в громаді.
2. Напрям: Підтримка військовослужбовців, ветеранів та членів їх сімей			
2.1.	Фінансова підтримка ветеранів війни та членів їхніх сімей, членів сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України	1. Надання щомісячної допомоги членам сімей загиблих (померлих) та пропалих безвісти захисників і захисниць України, які брали безпосередню участь у здійсненні заходів, необхідних для забезпечення оборони України. 2. Виплата грошової компенсації за земельні ділянки особам, на яких поширюється чинність Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» за окремим рішенням виконавчого комітету.	Управління соціальної політики, виконавчі органи міської ради, комунальні підприємства міської ради.

Тернопільська міська рада
№ 8/45/35 від 13.12.2024

		3. Надання щомісячної грошової допомоги військовослужбовцям, які мають статус особи з інвалідністю I чи II групи внаслідок війни, отриманої під час оборони України. 4. Облаштування та утримання місць поховання захисників і захисниць України, які загинули під час оборони України, захисті безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України.	
2.2.	Оздоровлення ветеранів війни, осіб на яких поширюється дія Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»	1. Проведення лікування та реабілітації військовослужбовців, членів сімей загиблих (померлих) та пропалих безвісти під час проходження військової служби, надання паліативного догляду. Організація роботи виїзної стоматології. 2. Створення оздоровчо-реабілітаційного центру за адресою: вул.Чумацька,2, м.Тернопіль. 3. Придбання путівок на санаторно-курортне лікування для ветеранів війни, осіб, на яких поширюється чинність Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту». 4. Покращення медичної допомоги учасникам бойових дій, які брали безпосередню участі у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України та сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України.	Управління соціальної політики, відділ охорони здоров'я та медичного забезпечення, заклади охорони здоров'я
2.3.	Соціальна підтримка ветеранів ОУН-УПА, реабілітованих та членів їх сімей, сімей загиблих воїнів-афганців, учасників добровольців	1. Відшкодування членам сімей загиблих (померлих) (померлих) захисників і захисниць України, учасникам добровольцям АТО/ООС, ветеранам ОУН-УПА, реабілітованим та членам їх сімей, пільг на оплату житлово-комунальних послуг та послуг зв'язку.	Управління соціальної політики
2.4.	Запровадження ефективної моделі комплексної допомоги та підтримки дітям Героїв	1. Налагодження співпраці з благодійними, волонтерськими, релігійними, міжнародними організаціями з метою залучення позабюджетних коштів для надання відповідної допомоги. 2. Надання соціальної психологічної допомоги, психологічної підтримки дітям. 3. Першочергове влаштуванням Дітей у дошкільні, загальноосвітні, професійно-технічні навчальні заклади громади та у Галицький фаховий коледж імені В'ячеслава Чорновола. 4. Зарахування дітей у гуртки закладів позашкільної освіти на безоплатній основі. 5. Забезпечення безкоштовного проїзду в пасажирському громадському транспорті та на прогулянкових теплоходах дітей, користування атракціонами в парках міста. 6. Організація змістовного дозвілля, відпочинку та оздоровлення дітей.	Управління соціальної політики, управління освіти і науки, управління розвитку спорту та фізичної культури, управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей

Тернопільська міська рада
№ 8/45/35 від 13.12.2024

2.5	Надання соціальних, психологічних, медичних, юридичних послуг ветеранам війни та членам їхніх сімей	1. Надання інформаційно-консультаційної підтримки ветеранів війни та членів їхніх сімей, членів сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України. 2. Здійснення заходів з підтримки ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, постраждалих учасників Революції Гідності, членів сімей таких осіб і членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих), пропалих безвісти Захисників і Захисниць України та інших демобілізованих осіб під час їх реадаптації та реінтеграції в Тернопільській громаді. 3. Надання психологічної та правничої допомоги. 4. Облаштування ветеранських просторів. 5. Здійснення фізкультурно-спортивної реабілітації, професійної адаптації та профорієнтації. 6. Проведення інформаційно-просвітницької роботи, включаючи конференції, форуми, семінари, тренінги, майстер-класи тощо. 7. Участь у розвитку міжнародного ветеранського співробітництва та міжрегіональної взаємодії ветеранської спільноти в Україні. 8. Проведення спортивних заходів та спортивних змагань з адаптивних дисциплін та участь ветеранів війни у спортивних змаганнях регіонального, всеукраїнського та міжнародного рівнів, інших спортивних заходах та фізкультурно-оздоровчих заходах.	Управління соціальної політики, Комунальний заклад «Центр підтримки ветеранів та родин Героїв» Тернопільської міської ради
2.6	Покращення житлових умов	1. Забезпечення житлом військовослужбовців військових частин, які зареєстровані на території Тернопільської міської територіальної громади та здійснюють сплату податків до бюджету Тернопільської міської територіальної громади шляхом виплати грошової компенсації для придбання житла, відповідно до Порядку виплати грошової компенсації військовослужбовцям за належні для отримання житлові приміщення, затвердженого рішенням виконавчого комітету через відшкодування суми початкового внеску військовослужбовцям з бюджету громади в рамках програми іпотечного кредитування «Є-Оселя».	Управління соціального політики
3. Напрям: Соціальний захист населення			
3.1.	Створення сприятливих умови для забезпечення житлом соціально уразливих груп населення та мешканців громади.	1. Будівництво житла в рамках державних програм забезпечення житлом. 2. Будівництво, закупівля квартир, виплата грошової компенсації для придбання житла та надання грошової допомоги для погашення витрат, пов'язаних зі сплатою передбачених законодавством податків і зборів (обов'язкових платежів) для забезпечення дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб із їх числа житлом, а також з метою позачергового надання житлових приміщень для забезпечення	Управління соціального політики, управління містобудування, архітектури та кадастру, забудовники, Державна спеціалізована фінансова установа «Державний фонд сприяння

Тернопільська міська рада
№ 8/45/35 від 13.12.2024

		функціонування новостворюваних дитячих будинків сімейного типу, малих групових будинків. 3. Надання пільгових дострокових кредитів молодим сім'ям та одиноким молодим громадянам міста на будівництво, (реконструкцію) та придбання житла. 4. Будівництво житла для внутрішньо переміщених осіб в рамках Програми дій від Північної екологічної корпорації (НЕФКО) «Житло для внутрішньо переміщених осіб (ВПО) та відновлення звільнених міст України (будівництво багатоквартирного житлового будинку за адресою м. Тернопіль, вул. Микулинецька, 116).	молодіжному житловому будівництву» (Держмолодьжитло), Управління обліку та контролю за використанням комунального майна
3.2.	Матеріальна підтримка осіб, які опинились у складних життєвих обставинах	1. Надання одноразової грошової допомоги. 2. Надання адресної безготівкової допомоги для відшкодування витрат за житлово-комунальні послуги. 3. Безкоштовне харчування соціально-незахищених громадян в благодійній їдальні. 4. Надання допомоги у натуральному або грошовому вигляді одиноким громадянам похилого віку, особам з інвалідністю, багатодітним сім'ям, дітям сиротам і дітям, які залишилися без батьківського піклування, іншим категоріям мешканців громади. 5. Надання на безоплатній основі продуктових наборів та індивідуальних засобів особистої гігієни особам, які перебувають у складних життєвих обставинах. 6. Безкоштовне харчування дітей малозабезпечених сімей та з числа внутрішньо переміщених осіб.	Управління соціальної політики
3.3.	Створення безбар'єрного середовища	1. Виконання робіт з облаштування доступності до житлових, адміністративних приміщень та закладів охорони здоров'я, спорту, освіти та культури. 2. Облаштування пониження пішохідних переходів. 3. Облаштування паркомісць для осіб з інвалідністю. 4. Виготовлення та влаштування зовнішніх пандусів до входів у житлові будинки для осіб з інвалідністю. 5. Встановлення комфортних зупинок громадського транспорту. 6. Забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до об'єктів соціальної інфраструктури за допомогою проекту «Соціальне таксі». 7. Інформаційно-просвітницька діяльність для покращення безбар'єрності середовища.	Управління житлово-комунального господарства, благоустрою та екології, управління соціальної політики, Благодійний фонд «Карітас», заклади охорони здоров'я, спорту, культури та освіти
4. Напрям: Охорона здоров'я та здоровий спосіб життя			
4.1.	Комплексна підтримка медичної сфери	1. Покращення надання спеціалізованої та високоспеціалізованої медичної допомоги жителям громади. 2. Забезпечення умов безпечного материнства, здорового дитинства та збереження репродуктивного здоров'я населення.	Відділ охорони здоров'я та медичного забезпечення, заклади охорони здоров'я

Тернопільська міська рада
№ 8/45/35 від 13.12.2024

		3. Покращення системи надання медичної допомоги особам з інвалідністю. 4. Удосконалення профілактичних та протиепідемічних заходів щодо запобігання поширенню інфекційних хвороб. 5. Надання стоматологічної допомоги, збереження стоматологічного здоров'я дитячого населення 6. Інші заходи по забезпеченню лікарськими засобами та виробами медичного призначення мешканців громади. 7. Покращення матеріально-технічної бази закладів охорони здоров'я 8. Створення спеціалізованих спортивних майданчиків, адаптованих для людей з інвалідністю чи іншими обмеженнями повсякденного функціонування.	
4.2.	Реабілітаційна та психологічна допомога та підтримка	1. Підтримка та адаптація: психологічна допомога прийомним батькам та батькам-вихователям – впровадження послуги психологічної підтримки сімей, які виховують дітей-сиріт, дітей позбавлених батьківського піклування, дітей з інвалідністю. 2. Забезпечення організації навчальних заходів, проведення просвітницької роботи та надання соціально-психологічних послуг з турботою про ментальне здоров'я з метою зміцнення психологічного добробуту та безбар'єрності. 3. Здійснення комплексу реабілітаційних заходів для дітей з інвалідністю та дітей віком до трьох років, які належать до групи ризику щодо отримання інвалідності.	Відділ охорони здоров'я та медичного забезпечення, заклади охорони здоров'я , управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей, КЗ «Центр комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю «Без обмежень».
4.3.	Забезпечення соціальних стандартів у сфері охорони здоров'я	1. Забезпечення безоплатного та пільгового відпуску лікарських засобів за рецептами лікарів у разі амбулаторного лікування хворих з трансплантованими органами. 2. Забезпечення осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю, інших окремих категорій населення медичними виробами та іншими засобами, згідно чинного законодавства. 3. Забезпечення безоплатного та пільгового відпуску лікарських засобів за рецептами лікарів у разі амбулаторного лікування окремих груп населення та за певними категоріями захворювань. 4. Забезпечення лікарськими засобами та відповідними харчовими продуктами для спеціального дієтичного споживання хворих на рідкісні захворювання. 5. Лікування хворих з хронічною нирковою недостатністю.	Відділ охорони здоров'я та медичного забезпечення, заклади охорони здоров'я
5. Напрям: Підтримка сім'ї, дітей та молоді			
5.1.	Соціальна підтримка сімей та захист дітей	1. Забезпечення оптимального функціонування системи захисту прав дітей, організації їх морального, фізичного та розумового розвитку, профілактики правопорушень, протидії дитячим суїцидам, подолання проблем дитячої бездоглядності та безпритульності, запобігання та протидії домашньому насильству,	Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей,

Тернопільська міська рада
№ 8/45/35 від 13.12.2024

		поліпшення соціальної підтримки сімей з дітьми, виховання відповідального батьківства та запобігання соціальному сирітству, забезпеченні першочергового влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, до сімейних форм виховання, запровадження патронату, створення належних умов для виховання дітей у родинах; 2. Підвищення рівня поінформованості з питань соціальної та психологічної підтримки; 3. Поліпшення ефективності взаємодії Тернопільської міської ради з громадськими організаціями, благодійними фондами та іншими юридичними особами у сфері підтримки дітей з числа вказаної категорії; 4. Впровадження нових методів і форм соціальної роботи. 5. Розширення мережі сімейних форм виховання шляхом будівництва малого групового будинку.	Тернопільський міський центр соціальних служб
5.2.	Підтримка молодіжної політики	1. Підвищення рівня залучення молоді до волонтерства, як форми суспільно значущої діяльності; 2. Забезпечення скоординованої діяльності консультативно-дорадчих органів, громадських організацій, учнівських та студентських самоврядувань щодо питань реалізації молодіжної політики; 3. Створення сприятливих умов для широкого залучення молоді до здорового і безпечного способу життя; 4. Збільшення інтелектуального потенціалу молоді шляхом впровадження неформальної освіти; 5. Сприяння інституційному та організаційному розвитку Пласту в Тернопільській міській територіальній громаді шляхом посилення кадрового потенціалу, реалізації програм, проєктів, спрямованих на досягнення пластової освітньої програми.	Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей комунальний заклад «Дитячо-юнацький пластовий центр»
6. Напрям: Співпраця з громадськістю			
6.1.	Участь мешканців у розвитку території громади та цифровізація публічних послуг	1. Підтримка та подальше впровадження сервісів електронної демократії: «Громадського бюджету», «Шкільного громадського бюджету», електронних петицій, електронних консультацій та опитувань тощо. 2. Розширення функціоналу мобільного додатку «е-Тернопіль», «е-Тернопіль. Портал мешканця». 3. Забезпечити функціонування єдиного електронного медичного простору, впровадження телемедичних технологій та електронного медичного документообороту.	Управління цифрової трансформації та комунікацій зі ЗМІ, виконавчі органи ради

Тернопільська міська рада
№ 8/45/35 від 13.12.2024

		4. Створення електронної карти «Просторів дружніх до молоді та молодіжних громадських організацій Тернопільської міської територіальної громади». 5. Забезпечення функціонування інформаційно-комунікаційних систем громади, зокрема сіті-бот «Назар», «Веб-портал адміністративних правопорушень у сфері ПДР та паркування», «Відкритий бюджет», тощо.	
Пріоритет ІІІ. РОЗВИТОК			
1. Напрям: Інноваційна економіка			
1.1.	Розвиток малого та середнього підприємництва, стимулювання створення нових робочих місць	1. Організація роботи відкритого громадського простору для підприємців «Open Space Тернопіль». 2. Компенсація роботодавцям витрат на загальнообов'язкове державне соціальне страхування при працевлаштуванні військовослужбовців, звільнених з лав Збройних сил України; 3. Часткове відшкодування вартості придбання генераторів суб'єктам малого та середнього підприємництва; 4. Компенсація витрат на реалізацію проєктів, спрямованих на створення (розвиток) власного бізнесу. 5. Сприяння реалізації грантової програми на створення або розвиток власного бізнесу в рамках реалізації проекту «єРобота». 6. Проведення хакатонів, конкурсів стартапів та презентацій інноваційних продуктів. 7. Розвиток мережі підтримки бізнесу. 8. Інформування суб'єктів господарювання про джерела фінансування місцевих, національних та міжнародних проєктів, конкурсів, грантів, кредитних ресурсів. 9. Залучення бізнесу до активних програм зайнятості (надання компенсації на оплату праці, сплату єдиного соціального внеску, облаштування робочих місць для людей з інвалідністю).	Управління економіки, промисловості та праці; Тернопільська філія Тернопільського обласного центру зайнятості
1.2.	Розвиток промислового комплексу	1. Облаштування та функціонування індустріального парку «Тернопіль». 2. Просування продукції промислового комплексу громади на внутрішньому та зовнішньому ринках. 3. Підтримка місцевих підприємств, які здійснюють або мають намір здійснювати експортну діяльність. 4. Запровадження інноваційних технологій на промислових підприємствах.	Управління економіки, промисловості та праці; КП «Підприємство матеріально-технічного забезпечення», промислові підприємства
1.3.	Вдосконалення інноваційної екосистеми	1. Розвиток Хабу зеленого переходу. 2. Розроблення схеми формування екологічної мережі.	Управління житлово-комунального господарства, благоустрою та екології, КП «Об'єднання парків

Тернопільська міська рада
№ 8/45/35 від 13.12.2024

		3. Проведення заходів із озеленення з врахуванням функціонального напрямку території, реалізація Стратегії відновлення прибудинкових територій «Зелений двір». 4. Влаштування острівців дикої природи у місті. 5. Розроблення місцевого плану управління відходами. 6. Влаштування «зелених острівців» та екстенсивних зелених дахів на території міста.	культури і відпочинку м.Тернополя», відділ технічного нагляду, управителі багатоквартирних будинків, ОСББ
1.4.	Підвищення зайнятості населення	1. Організація громадських робіт, робіт тимчасового характеру для незайнятого населення та суспільно-корисних робіт.	Тернопільський міськрайонний центр зайнятості, вищі та професійні навчальні заклади, суб'єкти господарювання, комунальні підприємства
2. Напрям: Інфраструктура та природнє середовище			
2.1.	Розвиток сфери житлово-комунального господарства	1. Капітальний ремонт, будівництво та реконструкція об'єктів благоустрою, інженерно-транспортних мереж. 2. Реконструкція, капітальний ремонт теплових мереж. 3. Інші види робіт, послуг, придбання товарів, основних засобів та матеріалів, тощо щодо об'єктів житлово-комунального господарства та благоустрою громади. 4. Реконструкція, будівництво, капітальний ремонт об'єктів благоустрою та шляхово-мостового господарства, водо-, теплопостачання і водовідведення. 5. Фінансова підтримка та дотація (комунальним підприємствам, ОСББ, підприємствам, що обслуговують житловий фонд міста та ін.), в т. ч. на умовах співфінансування 50% – кошти бюджету громади та 50% – кошти ОСББ, підприємств, що обслуговують житловий фонд міста та ін. 6. Проведення ремонтів житлового фонду на умовах співфінансування згідно Порядку проведення ремонтів житлового фонду на умовах співфінансування на території Тернопільської міської територіальної громади. 7. Капітальний та поточний ремонт, утримання об'єктів шляхово-мостового господарства, житлового фонду та об'єктів благоустрою (в т.ч. вулиць і доріг, міжквартальних проїздів, прибудинкових територій, зупинок громадського транспорту, мостів і шляхопроводів, велодоріжок, тротуарів). 8. Утримання та поточний ремонт інженерних мереж, дощової каналізації, дренажної системи та ін.	Управління житлово-комунального господарства, благоустрою та екології, комунальні підприємства, ОСББ

Тернопільська міська рада
№ 8/45/35 від 13.12.2024

		9. Поточний ремонт доріг в сільських населених пунктах громади – вул. Прибережна в с.Кобзарівка, вул.Заболото в с.Вертелка, вул.Нестерівська в с.Плесківці, вул.Бічна в с.Глядки, вул.Млинська в с.Іванківці, вул.Зелена в с.Малашівці, вул.Горішня Перія та вул.Загороди в с.Курівці). 10. Створення нових відпочинкових зон.	
2.2.	Покращення інфраструктури громадського транспорту	1. Оновлення тролейбусного парку, з врахуванням потреб маломобільних груп населення шляхом реалізації субпроекту «Оновлення електротранспорту міста Тернополя» в рамках проекту «Міський громадський транспорт в Україні – ІІ». 2. Реалізація Проекту модернізації громадського тролейбусного транспорту у м. Тернопіль в рамках програми RLF. 3. Оновлення міського автобусного парку (придбання автобусів у рамках проекту «Міський громадський транспорт – І»). 4. Облаштування нових та реконструкція існуючих транспортних мереж та об'єктів: - реконструкція та будівництво нових тролейбусних ліній до мікрорайонів міста - реконструкція тягової підстанції № 2. 5. Вдосконалення та подальший розвиток мережі майданчиків для паркування та її інформатизація.	Управління транспортних мереж та зв'язку, КП «Тернопільелектротранс», КП «Міськавтотранс»
2.3.	Охорона навколишнього природного середовища	1. Підвищення рівня благоустрою та покращення естетичного вигляду території внаслідок несанкціонованого складування побутових відходів на вулицях міста та населених пунктів громади. 2. Моніторинг забруднення приземного шару атмосферного повітря в районах транспортних розв'язок. 3. Моніторинг акустичного (шумового) забруднення приземного шару атмосфери на вулицях м. Тернополя та в межах житлових районів на вимогу громадян; 4. Реалізація проекту «Стале управління водними ресурсами: шлях ревіталізації Західної України та Східної Польщі» в рамках Програми Interreg NEXT «Польща-Україна 2021-2027»: - будівництво системи водовідведення на територіях, прилеглих до Тернопільського водосховища (мікрорайон Пронятин) в м. Тернополі; - будівництво системи аерації Тернопільського водосховища; - проведення заходів із вапнування Тернопільського ставу; - розчищення русла річки Серет в межах парку «Сопільче»; 5. Будівництво дощового колектора на ділянці від вул. Енергетична до вул. Є. Коновальця в м. Тернополі.	Управління житлово-комунального господарства, благоустрою та екології, комунальні підприємства

Тернопільська міська рада
№ 8/45/35 від 13.12.2024

		6. Механічне поглиблення окремих ділянок дна Тернопільського водосховища, зокрема, очищення донних відкладень. Зариблення водосховища «Тернопільський став». 7. Покращення санітарно-технічного стану та благоустрою водних об'єктів на вул. Чумацькій. 8. Розширення мережі природоохоронних територій, зокрема мережі територій та об'єктів природно-заповідного фонду та створення охоронних зон навколо місць зростання червонокнижних видів рослин. 9. Приведення Малашовецького сміттєзвалища у відповідність вимогам законодавства для подальшого здійснення діяльності на ньому із захоронення відходів.	
2.4.	Енергоефективність та енергозбереження	1. Розроблення Плану Дій сталого енергетичного розвитку міста Тернополя. 2 Здійснення робіт по термомодернізації будівель закладів охорони здоров'я в рамках реалізації Програми «Енергоефективність громадських будівель в Україні». 3.Глибока термомодернізація будівель закладів освіти м. Тернополя в рамках «Програми розвитку муніципальної інфраструктури України».	Управління житлово-комунального господарства, благоустрою та екології, управління освіти і науки, відділ охорони здоров'я та медичного забезпечення
3. Напрям: Освітнє середовище, культура та спорт			
3.1.	Забезпечення рівного доступу до отримання якісної освіти	1. Розширення мережі дошкільних закладів, охоплення навчанням дітей: - будівництво дитячих садочків по вул. Овочева, вул. Микулинецька, вул. Смакули, вул. Пелеха. - будівництво школи по вул. Бригадній в м. Тернополі. 2. Відкриття інклюзивних класів у закладах загальної середньої освіти; інклюзивних груп та груп компенсуючого типу у діючих закладах дошкільної освіти; розвиток інклюзивного навчання в закладах позашкільної освіти з урахуванням фактичного стану здоров'я дітей. 3. Розвиток і популяризація освітнього простору громади, упровадження нововведень у роботу закладів освіти. 4. Підвищення ефективності освітнього процесу, впровадження інформаційно-комунікаційних технологій для надання якісних освітніх послуг. 5. Підтримка в закладах загальної середньої освіти електронних платформ: «Єдина школа», «Моя школа» «Класна оцінка» та інших електронних ресурсів. 6. Розвиток інноваційної та дослідно-експериментальної інфраструктури в системі освітніх технологій освіти громади. 7. Інформатизація та цифровізація закладів освіти.	Управління освіти і науки, керівники закладів освіти

Тернопільська міська рада
№ 8/45/35 від 13.12.2024

		8. Створення інноваційних просторів у закладах освіти для здобуття цифрової освіти: облаштування STEM/STEAM лабораторій у школах.	
3.2.	Забезпечення оздоровленням та відпочинком дітей та молоді	1. Оздоровлених вихованців ДЮСШ та дітей соціально-незахищених категорій. 2. Оздоровлення учасників навчального процесу.	Управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей, управління розвитку спорту та фізичної культури, управління освіти і науки
3.3.	Підвищення рівня вмотивованості учасників освітнього процесу	1. Здійснення виплати персональних стипендій міської ради обдарованим дітям, талановитій молоді та премій кращим педагогічним працівникам. 2. Нагородження лауреатів Премії міської ради для науковців, закладів освіти та наукових установ, що знаходяться на території громади.	Управління освіти і науки
3.4.	Підвищення орієнтації галузі освіти на потреби ринку праці	1. Підготовка фахівців робітничих професій та фахових молодших бакалаврів та бакалаврів на базі Галицького коледжу ім. В.Чорновола, запровадження нових форм організації профільного навчання на базі центру міжшкільного профільного навчання ВПТУ. 2. Виконання регіонального та муніципального замовлень-підготовка спеціалістів.	Управління освіти і науки ТКМЦ, Галицький коледж ім. В.Чорновола, заклади ЗЗСО, навчальні заклади, суб'єкти господарювання
3.5.	Розвиток матеріально-технічної бази закладів професійно-технічної освіти	1. Надання якісних освітніх послуг у закладах професійної (професійно-технічної) освіти. 2. Оновлення матеріально-технічної бази відповідно до потреб та запитів здобувачів освіти, роботодавців і суспільства. 3. Створення умов для інтеграції освіти з регіональним та локальним ринком праці. 4. Закріплення зростання привабливості професійної (професійно-технічної) освіти, підвищення її конкурентоспроможності та якості відповідно до міжнародних стандартів.	Управління освіти і науки, керівники закладів професійної освіти
3.6.	Розвиток спорту та фізичної культури	1. Будівництво нових, капітальний ремонт, реконструкція існуючих об'єктів спортивної інфраструктури громади. 2. Модернізація та зміцнення матеріально-технічної бази дитячо-юнацьких спортивних шкіл, комунальних підприємств, установ, організацій фізкультурно-спортивної спрямованості, забезпечення їх необхідним обладнанням та інвентарем, у тому числі офісною технікою та іншими технічними засобами для проведення спортивних заходів. 3. Створення умов для фізичного розвитку дітей та учнівської молоді. 4. Організація та проведення загальноміських спортивно-масових заходів.	Управління розвитку спорту та фізичної культури Тернопільської міської ради, виконавчі органи Тернопільської міської ради, комунальні ДЮСШ, комунальні підприємства

Тернопільська міська рада
№ 8/45/35 від 13.12.2024

3.7.	Підтримка культурних ініціатив та промоція української культури	1. Створення нових сучасних креативних просторів, культурних продуктів: Трансформація клубних закладів у сучасні осередки культури та центри громадської активності. 2. Реалізація проекту «Тернопільська художня школа – арт-територія». 3. Комплексний розвиток інформаційних ресурсів та технологій у бібліотеках. 4. Різноманітні активності з популяризації культурної спадщини міста (виставки, екскурсії, конференції). 5. Зміцнення матеріально-технічної бази закладів культури. 6. Створення арт-простору сучасного мистецтва. 7. Ремонти закладів культури в селах громади. 8. Ремонтно-реставраційні роботи пам'яток архітектури національного значення	Управління культури і мистецтв; заклади сфери культури
4. Напрям: Співпраця з міжнародними інституціями			
4.1.	Налагодження співпраці із міжнародними організаціями та асоціаціями та підготовка проєктів для забезпечення сталого розвитку	1. Співпраця з міжнародними організаціями – UNDP, UNICEF, UNIDO, UNESCO, GIZ, USAID, NEFCO та іншими. 2. Формування консорціуму і підготовка проєктів – Interreg, Creative Europe, Horizon Europe, LIFE, та інші.	Управління економіки, промисловості та праці; управління стратегічного розвитку міста
4.2.	Залучення інвестицій та грантових ресурсів в громаду	1. Реалізація грантових і фінансово-кредитних проєктів у співпраці з програми міжнародної технічної допомоги та партнерами. 2. Залучення грантових та кредитних коштів для реалізації інших інвестиційних та інфраструктурних проєктів. 3. Промоція інвестиційної привабливості та можливостей громади (виставки, конференції, форуми, бізнес-місії, постійне оновлення інвестиційного паспорту громади та інвестиційного порталу). 4. Підготовка, супровід та сприяння реалізації інвестиційних проєктів, проєктів державно-приватного партнерства. 5. Отримання кредитного та інвестиційного рейтингу громади від рейтингових компаній.	Управління економіки, промисловості та праці; управління стратегічного розвитку міста
5. Напрям: Забезпечення сталого розвитку громади			
5.1.	Територіальний розвиток громади та регулювання земельних відносин	1. Розроблення комплексного плану на всю територію Тернопільської міської територіальної громади з дотриманням принципу збалансованості державних, громадських та приватних інтересів;	Управління містобудування, архітектури та кадастру

Тернопільська міська рада
№ 8/45/35 від 13.12.2024

		2. Узгоджене прийняття рішень щодо цілісного (комплексного) просторового розвитку населених пунктів як єдиної системи розселення і території за їх межами; 3. Визначення планувальних рішень щодо перспективного використання всієї території територіальної громади відповідно до складу та змісту комплексного плану, а також з врахуванням планувальних рішень розроблених та затверджених генеральних планів населених пунктів та адміністративного центру територіальної громади, детальних планів територій у межах території територіальної громади, на яких планується розміщення за рахунок державного або місцевого бюджету: - об'єктів соціальної інфраструктури (освіти, охорони здоров'я, культури, житлово-комунального господарства); - об'єктів, передбачених схемою планування території Тернопільської міської територіальної громади; - об'єктів, для розташування яких відповідно до закону може здійснюватися примусове відчуження земельних ділянок з мотивів суспільної необхідності (якщо розташування таких об'єктів передбачено комплексним планом); - інших об'єктів, визначених замовником у завданні на проектування. 4. Актуалізація та постійне оновлення кадастрової інформації містобудівного кадастру; 5. Удосконалення та розгортання додаткових модулів Геопорталу містобудівного кадастру Тернопільської міської територіальної громади.	
5.2	Формування стабільної дохідної бази для забезпечення ефективного розвитку	1. Забезпечення надходжень податків, зборів та інших обов'язкових платежів до бюджету громади, недопущення виникнення заборгованості з їх сплати. 2. Передача об'єктів нерухомого майна в оренду, приватизація непривабливих для оренди об'єктів на електронних аукціонах через електронну систему Прозоро.Продажі. 3. Проведення інвентаризації земель та комунального майна. 4. Покращення технічного стану об'єктів комунальної власності шляхом проведення реконструкції, капітальних та поточних ремонтів об'єктів комунальної власності. 5. Передача з державної в комунальну власність цілісних майнових комплексів закладів професійної (професійно-технічної) освіти. 6. Забезпечення беззбиткової роботи комунальних підприємств через поповнення статутних капіталів та фінансова підтримка комунальних підприємств.	Фінансове управління, управління обліку та контролю за використанням комунального майна, відділ земельних ресурсів

Міський голова Сергій НАДАЛ

Тернопільська міська рада
№ 8/45/35 від 13.12.2024

Додаток 5 до Програми

Перелік проектів - переможців громадського (партиципаторного) бюджету, які будуть реалізовуватись за рахунок коштів бюджету громади у 2026 році

№ з/п	Назва проекту	Вартість проекту, грн	Виконавчий орган Тернопільської міської ради, відповідальний за реалізацію проекту
1	2	3	4
1	Облаштування інклюзивного спортивного майданчика	3 000 000,0	Управління освіти і науки
2	Майданчик єдності: спорт, доступний кожному	2 984 050,0	Управління освіти і науки
3	Створення інклюзивного укриття для учасників освітнього процесу коледжу та громади	2 950 537,0	Управління освіти і науки
4	Інклюзивна поліклініка – турбота про кожну дитину!	3 000 000,0	Відділ охорони здоров'я та медичного забезпечення
5	Облаштування зупинок міста Інформаційними табло Пасажира поблизу соціально важливих об'єктів	2 655 000,0	Управління транспортних мереж та зв'язку
6	Пішоходизація вул. Олени Кульчицької	3 000 000,0	Управління житлово-комунального господарства, благоустрою та екології
7	Благоустрій спортивно-відпочинкової зони біля футбольних полів «ДЮСШ» ФАТ» ТМР для всіх поколінь громади	2 614 595,0	Управління житлово-комунального господарства, благоустрою та екології
ВСЬОГО		**20 204182,0**	

Міський голова Сергій НАДАЛ

Тернопільська міська рада
№ 8/45/35 від 13.12.2024